Viața studențească

35

PLENARA CONSILIULUI U. A. S. R.

În ziua de 25 octombrie a avut loc ședința plenară a Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din Republica Socialistă România.

La lucrările plenarei au participat tovarășii Virgil Trofin, secretar al C.C. al P.C.R., Ion Teoreanu, șeful Secției învățămînt a C.C al P.C.R., Petru Enache, prim-secretar al C.C. al U.T.C., prof. dr. docent Jean Livescu, adjunct al ministrului învățămîntului. De asemenea, au participat reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, Oficiului Național de Turism, prorectori ai institutelor de învățămînt superior, activiști ai Uniunii Tineretului Comunist și ai Uniunii Asociațiilor Studenților, redactori ai presei pentru tineret și studenți.

Pe baza referatului prezentat de tovarășul Mircea Angelescu, președinte al Consiliului U.A.S.R., plenara a dezbătut principalele concluzii ce se desprind din anul universitar 1966—1967 și a aprobat sarcinile asociațiilor studenților în noul an universitar, pentru îmbunătățirea continuă a pregătirii profesionale, a activității educative, culturale și sportive în rîndul tineretului universitar.

Plenara a exprimat deosebita satisfacție și sentimentele de recunoștință ale studențimii față de măsurile preconizate de partid și guvern în vederea îmbunătățirii continue a învățămîntului superior, măsuri care deschid noi perspective pentru pregătirea temeinică a viitorilor specialiști necesari dezvoltării patriei noastre socialiste.

În cadrul dezbaterilor au luat cuvîntul tovarășii Aurel Stoica, Emilian Stancu, Traian Anghel, Emil Uncheșel, Marin Iotovici, Niculae Irimie, Liliana Bona, prof. Tiberiu Benedec, Gheorghe Bocșan, Pall Kikeli, Nicolae Voica, prof. dr. docent Jean Livescu și Petru Enache.

În încheierea lucrărilor plenarei a luat cuvîntul tovarășul Virgil Trofin.

Estudiantina

SERIOZITATE

Apreciere sau imperativ, expresia a fi serios, conjugată la toate modurile și pe toate tonurile, reprezintă laitmotivul cotidian al vieții noastre. Și niciodată ea nu revine cu atîta insistență în dialogul nostru cu societatea și cu noi înșine ca în anii tinereții, ai formării personalității.

Semn distinctiv al aspirației către o umanitate superioară și o etică socială exemplară, mai ales pentru tînărul dornic să devină un specialist de anvergură, un intelectual rasat, cum se spune, seriozitatea înseamnă condiția sine qua non a realizării sale.

De cîte ori, în amintirile și documentele ce evocă anii tinereții profesorilor noștri, propozițiunea era un tînăr serios e sinonimă ca înțeles cu aceea de om capabil, pe care se poate pune bază, care merită încrederea și sprijinul!

Carte de vizită prestigioasă, ea a deschis drumul către cultură multor tineri eminenți care, pornind din familii cu o condiție socială modestă, au reușit să-și realizeze cu tenacitate idealul vieții lor.

Convingerea nestrămutată a poetului — am să fiu ce vreau să fiu — rezidă înainte de toate tocmai în această seriozitate a muncii tenace și disciplinate și a unei vieți trăite după normele demnității și ale luptei.

Ceea ce reprezenta altădată pentru un tînăr capabil aproape singura șansă de a schimba „întîia oară sapa-n condei și brazda-n călimară" a devenit, sau mai bine zis ar trebui să devină unanim modul de a fructifica generos condițiile propice realizării tînărului aflat astăzi pe băncile facultății.

Și totuși, deși pildele seriozității constituie un fenomen de masă definitoriu pentru studențimea noastră, nu puține sînt faptele care ne aduc în prim plan figurile unor tineri care mai întîrzie în infantilitate și inconștiență, care încă se mai joacă iresponsabil cu tinerețea, cu viața. Nimic poate nu e mai blamabil în acest sens decît rușinoasa repetenție, căreia îi plătesc un greu tribut an de an mii de studenți.

Deznodămîntul acesta, deopotrivă nefericit și pentru cei în cauză și pentru societate, este, din păcate, veriga finală a unui lung „lanț al slăbiciunilor" — slăbiciuni pentru șuetele prelungite la cafenea, pentru anotimpul ireversibil al nopților albe prin baruri, pentru frunzăreala în pripă a manualelor și tomurilor de specialitate, slăbiciuni pentru ușurătatea de „studinte" a lui Rică Venturiano.

Dar lipsa de seriozitate cunoaște nu numai asemenea cazuri în care maladia e generalizată, ci și manifestări de la care nu se pot sustrage uneori nici studenți dintre cei mai buni. Este vorba oare aici numai despre „fatalele păcate ale tinereților" sau, cel mai adesea, de rabatul pe care volens-nolens îl facem față de planurile noastre de viitor?

Apelul la seriozitate e de aceea un apel care ni se adresează fiecăruia dintre noi, un apel al vieții înseși.

Imperativul „Să fim serioși!" trebuie să declanșeze zilnic în forul nostru interior semnalul vigilent al navigării noastre sigure în direcția idealului către care aspirăm ca tineri intelectuali ai unei societăți aflate într-un proces avansat de emancipare socială, economică, științifică și culturală. Ținta trebuie să ne-o atingem chiar dacă uneori ca Ulise va trebui să ne legăm de catarg pentru a nu ne lăsa furați de cîntecul amăgitor al sirenelor întruchipate de tentațiile zilnice ale irosirii noastre.

Niculae STOIAN

VS

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 35

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XII • SIMBĂTĂ 28.X.1967

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". București. Redacția : Str. Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15

ATITUDINEA STUDENȚEASCĂ

SE CAUTĂ O CINEMATECĂ...

Anul trecut zelul asociației studenților și bunăvoința întreprinderii cinematografice regionale contribuiseră la realizarea unui vechi deziderat al studenților clujeni — cinemateca studențească. În fiecare săptămînă sala Casei de cultură era arhiplină în seara rezervată cinematecii.

Din păcate însă, în acest an universitar nu s-au reluat, așa cum așteptam cu toții nerăbdători, spectacolele cinematecii. Despre necesitatea acestei instituții pentru îmbogățirea culturii cinematografice a studenților nu e cazul să mai vorbim.

De mirare e însă că forurile care au colaborat acum un an la înființarea ei au lăsat-o de această dată în părăsire fără nici un fel de justificare, văduvind studenții clujeni de una din marile atracții ale vieții culturale universitare. Auzim despre recenta inaugurare a cercului de „Prieteni ai filmului" de la Casa de cultură a studenților din București, ceea ce ne face să sperăm că în curînd își va redeschide porțile și omologul lui din Cluj. Rămîne ca forurile vizate să ne audă cuvintul.

Mihai MITEA

SPECTACOLE ȘI BILETE PENTRU STUDENȚI

Pornind de la o cerință justificată — aceea a spectacolelor rezervate studenților — am întreprins o largă investigație printre studenți și personalitățile din conducerea artistică a scenelor. Rezultatul a fost surprinzător : deși instituțiile artistice bucureștene se declară în unanimitate dispuse să rezerve o parte din spectacolele lor studenților, interesul manifestat de comisia culturală a Consiliului U.A.S.R. București s-a dovedit extrem de scăzut pentru aceasta. Considerăm că s-a făcut o greșeală, în primul rînd prin înființarea unei case speciale de bilete la Casa de cultură a studenților. Inițial a fost angajată o casieriță. Apoi, sarcinile acesteia au fost încredințate unui student. Rezultatele s-au lăsat așteptate deoarece această funcție care o inglobează și pe aceea de contractant de spectacole presupune un volum mare de muncă, ceea ce nu face posibilă ocuparea ei de către un student. Primele noastre scene au avizat favorabil cedarea — la cerere — a unor spectacole

— *Mai vino și tu pe la cursuri !*
— *Nu pot !... Am treabă...*
Desen de V. CRIȘAN

pentru studenți. Astfel maestrul emerit al artei, Mircea Basarab, director al Filarmonicii „George Enescu", ne-a spus : *„Pentru mine este o mare plăcere să dirijez în fața unor săli în care auditoriul este format din studenți. De aceea țin să apar cît mai des la pupitru pentru ei. Pînă la sfîrșitul acestui an în programul filarmonicii sînt 5 concerte pentru studenți, dintre care unul va avea ca protagoniști pe laureații români ai celui de al III-lea Festival și concurs „George Enescu". Constat cu amărăciune că din partea studenților, a asociațiilor studențești, nu se vine în intîmpinarea noastră cu inițiative, cu propuneri de concerte pe care le-am realiza cu cea mai mare plăcere"*. Favorabil ar primi cererea studenților și conducerea Teatrului de operetă, care ar fi dispusă chiar să ofere întregul repertoriu al stagiunii într-un ciclu de spectacole rezervate studenților. La fel Opera Română, Teatrul Național sau Teatrul de comedie. Conducerea Teatrului „C. I. Nottara" ne-a mărturisit prin secretarul său literar că este gata să pornească un interesant dialog artistic cu studenții, prin așa-numitele spectacole-colocvii bazate pe operele dramaturgilor de avangardă sau chiar ale clasicilor.

Referitor la biletele cu reducere pentru cinematografe, modul lor de procurare rămîne nerezolvat. Întreprinderea cinematografică București propune soluția, după părerea noastră ineficientă, a unor abonamente speciale pentru anumite filme. Biletele cu preț redus urmează să se vîndă în continuare la casele cinematografelor, unde dispar în mod obișnuit înainte de a apare. Pe de altă parte, cota de bilete reduse, în medie 20 de bilete zilnic pentru fiecare cinematograf, ni se pare extrem de redusă dacă o raportăm la numărul de studenți din Capitală.

Credem că e timpul ca problema spectacolelor cedate studenților, precum și aceea a biletelor cu reducere, să fie soluționată odată și definitiv, urmînd ca la găsirea soluției să colaboreze în primul rînd Consiliul asociației studenților pe centrul universitar, prin comisia sa culturală, și reprezentanții forurilor artistice menționate.

Cornel VALEANU

CERCUL VICIOS AL UNUI... CERC

Cluj, octombrie 1966. Bogata activitate a cercurilor științifice studențești de la Institutul agronomic a determinat conducerea asociației studenților să hotărască publicarea unui buletin al cercurilor științifice care să cuprindă cele mai valoroase lucrări și concluzii. Sarcina de a culege materialul necesar și de a edita buletinul a revenit comisiei profesionale a A.S., „sprijinită" cu hotărîre de comisia profesională a Consiliului pe centru universitar.

Dar deși buletinul trebuia să apară în mai 1967, existind condiții de tipărire chiar în cadrul institutului, el nu a văzut încă lumina tiparului și din relatările corespondentului nostru, Voicu Lăscuș, reiese că nici nu sînt șanse să apară vreodată.

Cluj, octombrie 1967. Se apropie noua sesiune a cercurilor științifice și comisia profesională a Institutului agronomic se pregătește iarăși să se joace cu... cercurile.

CUPA ANILOR I E... GOALĂ !

Întrecerile pentru Cupa anilor I au intrat în faza finală. Destinată depistării talentelor sportive studențești, această competiție de masă este menită să integreze pe cei mai proaspeți studenți în mișcarea sportivă universitară. În toată țara „bobocii" au participat la aceste întreceri, relevîndu-se existența unor tineri talentați, chiar dacă pentru început performanțele n-au strălucit. Din păcate însă, în unele locuri dezinteresul manifestat de asociațiile studenților, dublat de preocuparea formală a catedrelor de educație fizică, a dus la eșec această acțiune atît de frumoasă în intenții. În Capitală, pe terenurile de la Drept, am văzut meciuri de handbal penibile între reprezentativele unor facultăți ale Universității, în care au evoluat oameni lipsiți de orice legătură cu sportul. În plus, organizatorii și-au îndeplinit sarcinile sub orice critică, unii dintre jucători venind pe teren desculți, echipați necorespunzător. Nici urmă de vreun reprezentant al asociației studenților.

Pe Stadionul Tineretului atleții s-au întrecut într-o finală anonimă pe care, de asemenea, șefii comisiilor sportive n-au onorat-o nici măcar cu prezența. Am întîlnit doar cîțiva asistenți de educație fizică năpădiți de mulțimea atleților și platitudinea performanțelor. Și întrecerile de volei, baschet și canotaj ne îndreptățesc să afirmăm că unele catedre de educație fizică și consilii de asociație au văzut în Cupa anilor I doar o competiție formală, o acțiune de calendar, și au tratat-o ca atare, lipsind-o de ce era mai important — caracterul de masă.

În final, o propunere : pentru a îmbina caracterul selectiv cu cel competițional, ar fi foarte bine ca în toamnă să se desfășoare doar faza interfacultăți a Cupei anilor I, urmînd ca faza interinstitute să aibă loc în semestrul II, primăvară, cînd calitățile și pregătirea sportivă a competitorilor ar putea fi cunoscute și îmbunătățite la antrenamente sau ore de educație fizică.

O. PAUN

CU GENUNCHII LA GURĂ...

Rece e aerul nopții de toamnă și în zadar te ghemuiești, colega, cu genunchii la gură, căci bruma lui octombrie iți va luci în zori în păr, și în gene, dacă ești student la Drept sau Filozofie, și zarurile repartizării te-au aruncat în blocul IV, din Complexul Regie II. Vai ție, căci Întreprinderea de construcții nu a făcut încă racordul la sistemul de termoficare și nici nu sînt șanse să-l facă pînă spre miezul de gheață al lui decembrie.

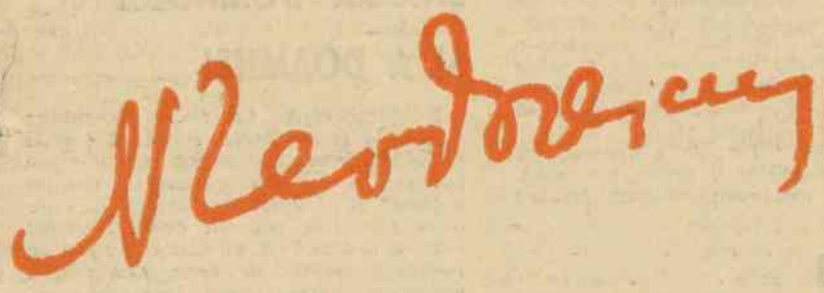
O, voi urmași ai lui Nansen !

ANUNȚ

Incepînd cu data de 8 noiembrie, revista noastră apare MIERCUREA. In fiecare miercuri dimineața cereți, deci, la chioșcuri — „Viața studențească" !

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

CU ACADEMICIANUL

DESPRE ADIACENTELE CREAȚIEI ȘTIINȚIFICE

Matematicienii preferă convorbirile fără introducere. **Deci, cum ați „descoperit" matematica ?**

— Întîmplător, într-o zi ploioasă. Nevoit să neglijez obligațiile sportive m-am hotărît să-mi fac lecția la algebră. Se întunecase de-a binelea cind mi-am dat seama că depășisem mult temele la zi. Trăiam acea revelație unică ce te condamnă pentru totdeauna neliniștei sfinte a căutărilor.

— Apoi, ați continuat desigur să „descoperiți" și să „redescoperiți" matematica. Alături de cine ?

— Ucenicia științifică mi-a prilejuit cunoașterea a doi maeștri : Dimitrie Pompeiu și matematicianul francez Jacques Hadamard.

Datorez profesorului Pompeiu bucuria estetică a creației matematice, mai mult decît o tehnică de cercetare deosebită. El avea o neobișnuită capacitate de discernere a adevărurilor ascunse sau cu aparențe contrare celor pe care le descoperea, o imaginație bogată, de volută. Pompeiu era un estet al adevărului științific : descoperea, dar și modela ca un artist, șlefuia surprinzător pietrele prețioase ale efortului științific, colora ideea, o umaniza ; întreaga sa personalitate respira nevoia lăuntrică de a face cozerie științifică fără a urmări deliberat însămînțarea ideilor în mintea cuiva. Astfel a reușit să-și atragă tineretul, să fie îndrăgit și stimat.

La facultate, unde după-amiezele era căutat de elevii și admiratorii săi de vîrstă și pregătire diferite, a fost animatorul unor adevărate conversații de salon generatoare de idei științifice. Cine se apropia de Pompeiu, savantul, cunoștea omul de mare sensibilitate, care a nutrit chiar și la vîrsta înaintată o înțelegere generoasă a tribulațiilor și aspirațiilor tineretului, îngăduință de înțelept față de păcatele mărunte.

Cu Hadamard, al cărui celebru seminar de la Collège de France l-am urmat la vremea tinereții mele, am păstrat legături toată viața. Pe atunci îi supuneam lucrări în care extinsesem ideile lui în alte domenii.

— Ce alți oameni de știință ați avut prilejul să cunoașteți ?

— Aș aminti numele unui prieten devotat al poporului nostru și al oamenilor de știință români — Gaetano Fichera, profesor la Universitatea din Roma. Specialist de talie internațională în teoria ecuațiilor cu derivate parțiale, Gaetano Fichera se distinge printr-o cultură matematică multilaterală și profundă, o putere de pătrundere neobișnuită, asociată cu o rigoare necrutătoare. Urmărind desăvîrșirea cercetărilor sale din toate punctele de vedere, este un semănător de idei fecunde, dificile de tradus pentru cei ce nu au calități asemănătoare propriilor sale calități.

— Există momente șoc în formarea dv. ca om de știință ?

— Mai întîi, ora de curs ținută de Grigore Moisil, care înlocuia la un moment dat pe profesorul Pompeiu, cînd am aflat ca student de existența noțiunii de derivată areolară, devenită ceva mai tîrziu subiectul tezei mele de doctorat. Apoi, conferințele ținute de mine la vîrsta de 24 de ani la Bologna asupra unor lucrări proprii.

— Vorbind despre satisfacțiile muncii...

— ...ar trebui să rememorez ani întregi. Dar nu pot trece cu vederea una dintre cele mai alese cercul științific studențesc de la Facultatea de matematică-mecanică pe care-l conduceam în 1954. Se crease o simbioză fecundă între conducătorul cercului și participanți, pe care o intuiam. Atunci am incercat senzația că elevii mei mă încurajau în predarea cursurilor la un nivel cît mai înalt și la punerea în discuția cercului a unor probleme de cercetare care depășesc de obicei posibilitățile unor studenți din anul III. Plăcerea a fost cu atît mai mare cu cît — semnificativ — marea majoritate s-au îndreptat în alte direcții de cercetare decît cele abordate în cadrul cercului. Scurt timp după absolvirea cursurilor toți membrii acestui cerc au devenit cercetători cu reputație în țară și străinătate. Anul trecut, după 10 ani de la absolvire, ei au publicat într-un întreg volum al „Buletinului de matematică" rezultate valoroase ale muncii lor.

O altă amintire datează din 1959 : la sfîrșitul unei serii de conferințe mi s-a oferit medalia Universității din Bruxelles, prima distincție acordată după război unui om de știință din Est.

— V-ați referit mai sus la elevii dv. Cum au evoluat ca atitudine intelectuală ?

— Nu sînt singurii și ar fi greu să-i numesc pe toți. Mi i-am ales pe baza unor afinități descoperite nedeliberat, nedeslușite în primul moment. Marea lor majoritate s-au dovedit a fi oameni de opinie, au mers cinstit pe drumul ales fără reclamă și ostentație, fără a se lăsa antrenați de succese facile care le-ar fi putut oferi satisfacții mai rapide în carieră. Și aceasta deoarece, în afară de tainele științei matematice, au învățat că în munca lor superficialitatea este periculoasă întrucît, pe de o parte, creează situații și poziții false, judecate prin prisma valorii științifice autentice, iar pe de altă parte poate să aducă celui ce se lasă antrenat de ea deziluzii amare chiar pentru o viață întreagă. Superficialitatea poate fi tentantă pentru că momentan reușește să dea iluzia unei perfecțiuni strălucitoare dar cu atît mai înșelătoare. Și au mai învățat de asemenea că disciplina muncii științifice înseamnă obligația de a duce la bun sfîrșit studiile întreprinse în vederea cunoașterii științifice. Pentru un tînăr, disciplina activității intelectuale are importanța multiplă de a-l forma ca pe un adevărat om de știință, un caracter corect și drept, de a-l pregăti pentru activitatea de o viață, asigurîndu-i tinerețea științifică necesară pentru a face față dezvoltării impetuoase a cercetării științifice. În lipsa ei, începînd de la o vîrstă, unii se lasă, scăldați în aureole false antrenați în afara circuitului obligatoriu al științei. A-ți însuși o asemenea disciplină înseamnă a-ți construi posibilitățile cultivării talentului.

— Ce înseamnă talent pentru matematică ?

— Capacitatea de a folosi îndrăzneț și eficient o pregătire profundă și multilaterală pentru a obține rezultate care să se înscrie în cuantumul central al ideilor epocii. Aceasta nu înseamnă că talentul singur poate asigura durabilitatea realizărilor. În matematică el trebuie să fie orientat constant de o viziune sigură, atît a orizonturilor cercetării teoretice abstracte cît și a legăturilor acesteia cu realitatea obiectivă, cu practica concepută la nivelul marilor realizări ale matematicii în evoluția tehnico-științifică actuală.

— Ați afirmat că matematica este eficientă prin unitatea, generalitatea și abstracția cuceririlor ei, deoarece se poate revărsa la toate sectoarele cunoașterii și practicii. Această eficiență nu este posibilă însă în afara „timpului de reflecție", în lipsa căruia este de neconceput creația științifică.

— Cinematic, acest „timp" există, însă psihologic și intelectual, deseori, este prea scurt. De aceea omul modern trebuie să gîndească rapid, rămînînd să reflecteze aprofundat atunci cînd și-a însușit o cantitate de informație suficientă pentru a putea lua o decizie cu efecte majore. Oricum, omului de știință acest timp îi este indispensabil și societatea trebuie să i-l asigure pentru însuși progresul civilizației.

— Care considerați a fi cea mai mare cucerire științifică a acestui secol ?

— Energia nucleară. Aș fi dorit să pot spune — învingerea cancerului.

— Dar cea mai spectaculoasă ?

— Cucerirea spațiului cosmic.

— Ce deficiențe constatați în educația și instrucția tineretului universitar ?

— În redactarea lucrărilor, chiar și în conversațiile asupra unor subiecte fără un caracter intelectual, se constată la unii lipsa culturii generale, a unui stil de muncă universitar. Observăm uneori cu regret lipsa de respect pentru valorile generale trecute datorată unei slabe cunoașteri a înaintașilor, o oarecare superficialitate în aprofundarea substratului științific al avantajelor vieții moderne. Se pare că „timpul de reflecție" este prea scurt pentru tineret. Cred că vina aparține educației în familie, în școala medie, modului însuși în care tinerii sînt obligați să-și împartă timpul. Poate se cere prea mult de la tineret și, pentru a-l ajuta, cei vîrstnici, părinții, educatorii, n-au timp să reflecteze, să-l îndrume suficient.

Există și o oarecare siguranță în obținerea în mod automat la sfîrșitul studiilor a unui loc în profesiune, ceea ce demobilizează elementele cu aptitudini mai puțin dezvoltate și nu le îndeamnă la competiție.

Oricum, aceste probleme, deseori mai dificile decît cele ale matematicii, ar trebui să concentreze mai mult atenția educatorilor.

Georgeta RUȚA

TRENUL CU AMINTIRI

FATA MOŞULUI CEA CUMINTE

Zi ploioasă, rece, de toamnă tîrzie Norii îngroapă în ceață pădurile, satele, stîlpii de telegraf care aleargă bezmetici înapoi. Pe fereastra compartimentului plîng şiroaie tremurătoare de apă limpede.. Sîntem opt : mătuşica în costum național de prin părțile Gorjului, duduia oxigenată, domnul în vîrstă, cu alură de arhivar „model 1900", o tînără cu cearcăne la ochi, care priveşte absentă, de lîngă fereastră, fotografia cu Băile Felix bătută în perete, bruneta cu puştiul, căpitanul de grăniceri şi eu. Călătorim de vreo oră, în tăcere. Căpitanul fumează într-una, „arhivarul" îl imită, duduia oxigenată alungă stăruitoare fumul cu latul palmei. Mătuşica în costum național numără nişte mărunţiş, zornăindu-l în batistă. Liniştea e apăsătoare E penibil. Nimeni nu deschide discuţia. Doar bruneta, în şoaptă, îşi ceartă puştiul pentru surplusul lui de energie.

Lîngă fereastră, tînăra cu cearcăne îşi ascunde capul după perdea şi, spre uimirea generală, începe să plîngă. Moment de jenă reciprocă. Grănicerul iese pe culoar, „arhivarul" citeşte deosebit de preocupat „România liberă". mătuşica îşi înnoadă tacticoasă batista cu mărunţiş, oftează cu înțeles şi, în cele din urmă, trece pe locul căpitanului, lîngă fata cu cearcăne Peste un timp, aceasta se scuză :

— Vă rog să mă iertaţi... V-am indispus cu lacrimile astea...

—Are şi ea oful ei, ne anunţă cu importanţă mătuşica.

— Nu face nimic, domnişoară, zic eu, şi, după ce spun o glumă la care toţi rîd uşuraţi, mult mai mult decît trebuie, o întreb unde merge.

— La Arad

— Frumos oraş Aradul, intervine visător „arhivarul". Da, da, foarte frumos... Eşti, desigur, arădeancă, nu-i aşa ?

— Nu. N-am mai fost niciodată în Banat..

După o vreme, pe la Caracal, ştim cu toţii ce-i cu fata. E foarte sinceră şi caută parcă ajutor cu această sinceritate excesivă Are 19 ani şi e studentă la Bucureşti. Fostul ei prieten, cu care urma să se căsătorească prin septembrie, a părăsit-o recent pentru „o medicinistă blondă, al cărui tată are maşină în Bucureşti şi vilă la ţară" Ea, fata cu cearcăne, a rămas însărcinată. E în luna a patra, a aflat şi maică-sa, iar acum merge la Arad să ceară ajutorul părinţilor lui.

— La facultate n-am fost luna aceasta decît de două, trei ori, completează ea. Ştiţi... se cunoaşte...

— Şi mă rog, cine e băiatul ăsta ? — întreb eu, călătorul despre care toţi cei din compartiment ştiu acum că sînt... contabil

— Un student .. şi-atîta !, răspunde fata în doi peri şi dă să se închidă iar în crisalidă

— Îl mai iubeşti ? — intră în discuţie şi duduia oxigenată

— Cred că... da Însă el mi-a spus-o clar, doamnă dragă, că trebuie să-mi iau gîndul de la măritiş... Ce pot să fac ? La facultate nu mă mai duc nici moartă.. Iar tata încă nu ştie...

— Lasă, fata moşului, că rezolvi totul la Arad — o linişteşte „arhivarul", impresionat Nu se poate să nu rezolvi...

Eu, într-un tîrziu, ies pe culoar. Simt că în absența mea fata se destăinuie şi mai jalnic În definitiv, aici n-o cunoaşte nimeni şi viitoarea mamă e sigură că nu se va mai întîlni niciodată cu tovarăşii de compartiment. Poate de aceea îşi şi deschid mai lesne oamenii sufletul în tren..

BILLY DE PE CORIDOR

— Se mai smiorcăie ?, mă întreabă căpitanul care fumează „Snagov" la fereastra deschisă, alături de un tînăr spilcuit, cu mustăcioară.

— A terminat, zic eu. Dar să ştii, e într-o situație critică A lăsat-o unul cu un copil... şi ea-i studentă, cred că abia prin anul II...

— Care e ?, se interesează spilcuitul cu mustăcioară.

— Aia de lîngă fereastră, spune căpitanul.

— Nu-i deloc urîtă, constată spilcuitul Uită-te ce buze, ce sprîncene... Sînt sigur că are temperament cu carul...

Acceleratul goneşte prin ploaie Spilcuitul rîde satisfăcut sub mustăcioară, grănicerul fumează încruntat, eu trag cu ochiul spre compartiment.

— Fata asta, zice din nou spilcuitul, seamănă ruptă bucăţică cu una Lala, Lola sau cam aşa ceva, pe care am cunoscut-o astă-vară la Mamaia. Ehei, ce zile şi ce nopţi, măi băieţi ! Mai rar aşa ceva !... Numai că aia de la Mamaia avea o aluniţă straşnică uite aici, lîngă nas. Îi dădeau tîrcoale cu zecile, dar ea tot cu mine a rămas, deşi, între noi fie zis, nu-s prototipul masculului Spunea că-mi vede în ochi sufletul şi că sufletul meu e bun La drept vorbind, lăsînd la o parte modestia, n-a prea greşit fata... Ştiţi... n-a intuit un singur lucru, ba nu, două : că nu mă chema Vasilescu şi că nu eram jurisconsult la Bucureşti... Dar, măi băieţi, în fond minciuna era tare nevinovată, căci jurisconsult tot ajung eu : sînt în anul IV la Drept, la fe fe Am şi doi ani de filologie, dar la zi... Asta pentru că veni vorba de „mămica" din compartiment... Hă-hă-hă !...

— Dumneata ar trebui să mai faci şi ceva militărie, îi spune căpitanul, făcîndu-i cu ochiul.

— Cum de-ai ghicit, dom'le ?!, se miră spilcuitul, care, se vede, n-a înţeles aluzia. E adevărat, am tot fost amînat, mereu amînat pînă exact la 29 de ani. „Dom'le" căpitan, tot respectul : eşti un foarte fin psiholog... Dar să vă arăt cîteva fetişoare, aşa, în fuga trenului ; leac bun contra plictiselii...

Şi, cu vizibilă mîndrie, spilcuitul deschide un album de buzunar asupra căruia ne aplecăm toţi trei.

— Asta — ne explică el — bruneta asta din dreapta, oricît pare ea de pirpirie, e dată dracului. Am cunoscut-o la Sîngeorz, era a cincea sau a şasea prietenă în concediul ăla, da, parcă a şasea „Billy — îmi zicea ea — dacă vrei îmi las bărbatul şi fug cu tine". S-o crezi ? Aş ! Femeia e femeie, nu trebuie crezută... Eu, unul, n-o cred. Nici pe aia din compartiment. Minte !

SFATURI DE LA CARANSEBEŞ

Îl lăsăm pe spilcuit pe culoar şi ne întoarcem în compartiment

— Să-ţi fac loc, maică, îi zice grănicerului mătuşica, ridicîndu-se de lîngă fata cu cearcăne.

— Nu, nu — se fereşte el, aşezîndu-se lîngă mine. Staţi acolo. Eu stau aici, lîngă tovarăşul contabil...

Fata cu cearcăne s-a mai înviorat. Puştiul brunetei a adormit. Duduia oxigenată a împărţit tuturor mere domneşti

— Nu doriţi şi dumneavoastră ?, ne întreabă ea, pe căpitan şi pe mine. Sînt de la socrii mei ; mere de Dobrogea...

— Eu, reia bruneta firul discuţiei întrerupte la intrarea noastră, sînt de părere că şi femeia trebuie să hotărască în dragoste. Trebuie să-şi impună şi ea personalitatea în toată complexitatea relaţiilor cu bărbatul, care, oricum, e avantajat de la natură... Eu aşa găsesc. Trebuie să fie într-adevăr egali. Întotdeauna

Mătuşica încuviinţează, deşi, după privire, se vede că nu-i prezentă ; scrutează depărtările temporale ale tinereţii ei... Bruneta, despre care toţi ştim acum că e funcţionară la Caransebeş, continuă :

— Şi femeia, cît o fi ea de femeie, nu trebuie să fie învinuită cînd, în fine, are un copil şi nu e căsătorită. Nu mă refer la dumneata, domnişoară dragă, vai de mine... Uite, dacă eu nu m-aş fi căsătorit, un copil tot mi-aş fi dorit să am, credeţi-mă. Ei bine, de ce o femeie n-ar fi liberă să aibă, dacă vrea, un copil numai şi numai al ei, fără ca toţi cei din jur să bîrfească ? Poate nu acceptă viaţa de familistă, poate intervine şi altceva, sînt şi unele cazuri din astea, în schimb îşi doreşte copilul... Ce părere aveţi, tovarăşe contabil ?

— Păi să vedeţi, zic eu, nu ştiu ce să cred E dificil... nu sînt însurat...

— Sigur, spune din colţul său „arhivarul" Dacă te întreabă puştiul mai tîrziu cine-i este tatăl şi de ce n-are posibilitatea să-l vadă şi el, ca alţi copii, ce-i răspunzi ?

Studenta cu cearcăne s-a îmbujorat demult Căpitanul fumează cu sete.

— Prejudecăţi !, zice scurt duduia oxigenată Sînt de părerea doamnei...

Între timp, aproape de Craiova, aflăm că „arhivarul" e pensionar, fost inginer, iar duduia oxigenată medic. Eu rămîn mai departe contabil...

ENIGMA DOMNULUI ŞI A DOAMNEI

E aglomeraţie. La Băile Herculane se umplu şi culoarele. Pe scară cineva strigă disperat că scapă nu ştiu ce pachet. În locul mătuşicii în costum naţional şi al doctoriţei oxigenate, care între timp au coborît, avem tovarăşi noi : o doamnă şi un domn bătînd la poarta jumătăţii de veac. Din nou e apatie în compartiment, în ciuda veseliei domnului, care se bucură ca un copil de locurile găsite. Nu mai discutăm despre studenta cu cearcăne şi nici despre alte lucruri tangenţiale ; noii veniţi, oricine ar fi ei, n-au DEOCAMDATĂ dreptul să pătrundă în cercul nostru de VECHI tovarăşi de drum...

Inginerul cu înfăţişare de arhivar încearcă într-un tîrziu să-şi depene amintirile din studenţie, observînd, probabil, „Viaţa studenţească" prinsă sub cureaua valizei mele de voiaj. În timpul acesta, doamna şi domnul îşi împărtăşesc impresii, evocă prieteni şi cunoscuţi, dezgroapă din memorie întîmplări comune aproape uitate şi se învăluie reciproc în priviri cum nu se poate mai tandre. Fără îndoială, sînt soţ şi soţie...

După ce coboară la Caransebeş bruneta cu puştiul cel vioi, grănicerul iese din nou pe coridor şi-mi face semn să-l urmez

— Ai văzut ?, mă întreabă el.

— Ce ?

— Păi e clar : ăştia urcaţi la Herculane nu-s soţ şi soţie cum nu port eu sutană de mitropolit. Nu-i vezi ce drăgăstoşi sînt ? Şi-apoi, deşi au multe cunoştinţe comune tocmai dinainte de război, doar ai auzit şi dumneata, el stă la Timişoara, iar ea la Cluj...

— Îi priveşte, zic eu. Situaţia fetei mă interesa aşa, din motive cu totul şi cu totul aparte...

— De ce, pentru că e tînără şi drăguţă ?

— Poate Dar în primul rînd pentru că e studentă...

— Aha... Totuşi, fii atent ce discută perechea, mă sfătuieşte căpitanul. Pe cuvînt că e interesant. Pe urmă tragi concluzia şi vezi dacă am sau nu dreptate. Aşa, doar din păcătoasa curiozitate omenească... Ştii, tovarăşe contabil, amintirile astea ale oamenilor sînt al dracului de captivante. ...Iar aici, ai văzut şi dumneata, e un tren întreg de amintiri...

Ne înapoiem în compartiment şi, înainte de a descinde în gara Timişoarei, trebuie să-i dau dreptate grănicerului. Din frazele pe care domnul chel le rosteşte cu nostalgie, din frînturile de amintiri ale doamnei cu ochelari, din întrebările pe care şi le pun, din planurile lor de viitor deja făurite, se reconstituie două vieţi, cu toate reverberaţiile urcuşurilor şi coborîşurilor lor... Astfel îmi dau seama că în ultimii ani îşi petrec împreună, în secret, tot concediul, prin staţiuni de odihnă şi balneare. Fireşte, în afara concediului fiecare are familia lui, copiii lui, tovarăşul lui de viaţă Şi aceasta pentru că şi-au dat seama, abia cu cîţiva ani în urmă, că atunci, demult, nu trebuiau să se despartă ; pentru că abia acum au înţeles că au greşit şi, cu petice decolorate, încearcă să-şi cîrpească sentimentele destrămate de-a lungul anilor, trăind în trecut 20 de zile pe an şi dîndu-se în spectacol în propriii lor ochi. Atît...

...Am prezentat faptele din acest reportaj nude, însă fără nume sau iniţiale, fără exagerări, comentarii, verdicte sau concluzii. Ultimul fapt este prin el însuşi o concluzie care se impune de-a lungul întregii radiografii a acestor relaţii dintre oameni, înfăţişate în cîteva din ipostazele lor caracteristice, substituind-o, poate într-un fel, pe doamna cu ochelari studentei cu cearcăne, din colţul compartimentului de tren...

Dragomir HOROMNEA

Desen de Radu VINCENZ

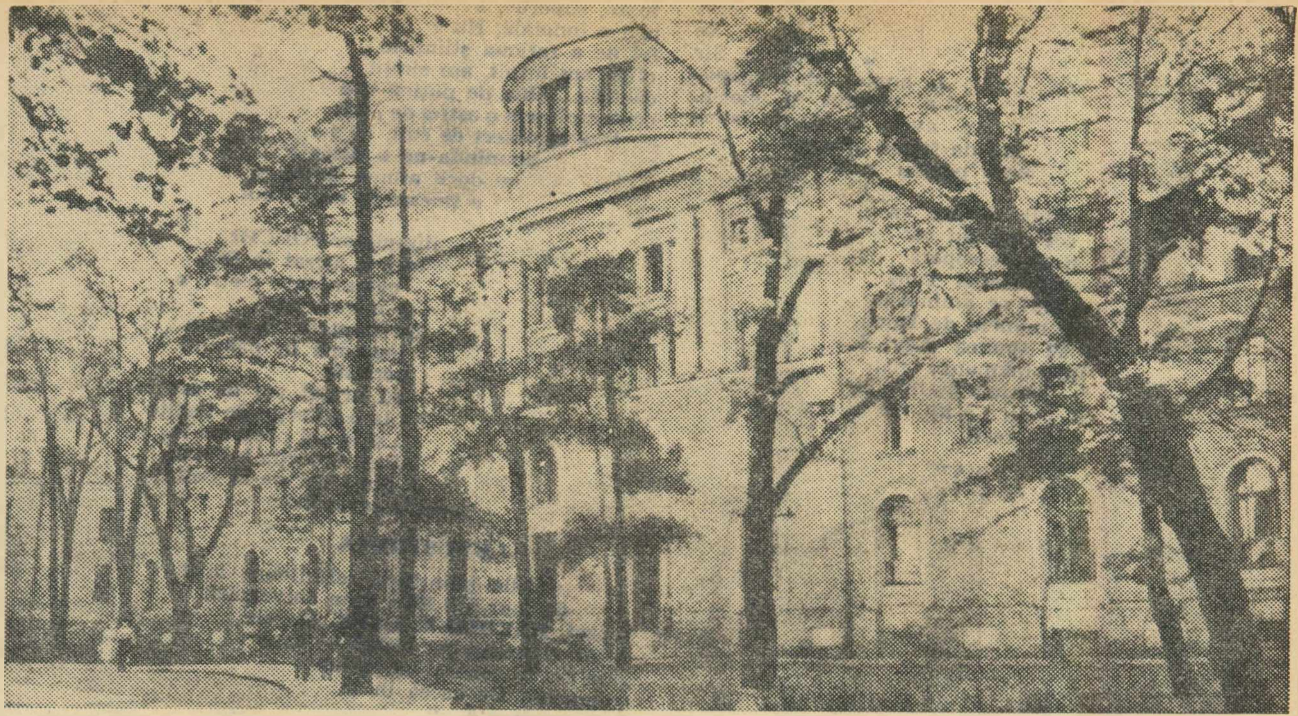
50

Privirile îmi erau ațintite spre această temerară construcție : noua antenă de televiziune a Leningradului, a cărei siluetă argintie o văzusem de pe malurile Nevei, luîndu-se la întrecere și lăsînd cu mult în urmă semeața fleșă a Amiralității. Simbolurile Petrogradului de ieri și Leningradului de azi se uneau în aceeași aspirație spre înălțimi.

Acum, în apropierea șantierului acestei uriașe stații incluzînd studiouri de transmisie, birouri și un restaurant... la înălțime de cîteva sute de metri, doar interpelarea călăuzei în această scurtă vizită leningrădeană m-a readus... pe pămînt.

— Am ajuns !

În fața noastră, în mijlocul unui

.NGINERI LENINIȘTI

pîlc de mesteceni abia înfrunziți, o clădire albă înscria pe fronton :

INSTITUTUL ELECTROTEHNIC „LENIN"

Întîmpinat de Nikolai Viktorov și alți cîțiva membri ai Comitetului comsomolului trec pragul institutului în care pauza dintre două ore de curs aduce pe săli obișnuita agitație plină de veselie și neastîmpăr. Grupuri de studenți glumesc în fața ultimelor ediții ale gazetelor satirice, alții se opresc în fața zecilor de afișe anunțînd un meci de baschet sau o serată de poezie sau o sesiune științifică...

Nikolai se oprește pentru o clipă, se apropie de unul din grupuri, vorbește și gesticulează grăbit : înțeleg că, la sediul Comsomolului, este convocat un grup de studenți activiști ai cercurilor științifice. Îmi manifestasem într-adevăr dorința de a afla ceva despre această activitate. Dar, pînă atunci, Nikolai, cu mîndrie neascunsă, dorește să-mi prezinte institutul.

AICI LENIN A FOST PROPAGANDIST

Tradițional, vizita începe cu o cameră de modeste proporții în care sînt în toi lucrările de amenajare a unui muzeu.

— Institutul nostru nu poartă întîmplător numele lui Lenin. Preocuparea susținută a lui Vladimir Ilici pentru asigurarea cadrelor tehnice în anii imediat de după victoria lui Octombrie ar justifica pretenția fiecărui institut de învățămînt superior de a purta numele lui. Noi avem privilegiul că, în chiar această clădire, în camera în care ne aflăm, Lenin și-a desfășurat în 1905 activitatea de conducător al unui cerc marxist studențesc...

Privesc în jur : studenții înșiși amenajează expoziția cuprinzînd documente fotografice, texte facsimile, tablouri. Grija pentru tradiție aveam s-o reîntîlnim în paginile gazetei institutului, „Electrik", în care număr de număr sînt evocate momente ale istoriei institutului în cele cinci decenii ale Puterii Sovietice, precum și în multe din pregătirile pentru întîmpinarea Semicentenarului Revoluției: organizarea expoziției „50 de ani de existență sovietică a Institutului electrotehnic", editarea noii ediții a volumului consacrat institutului, ridicarea unui monument pentru profesorii și studenții institutului căzuți în cursul zilelor apărării Leningradului.

Din toate tradițiile, amintirea prezenței și activității lui Lenin în institut rămîne cea mai de preț.

DE LA POPOV LA ROBOȚI

Pășim apoi pe un culoar mărginit de o parte și alta de portretele profesorilor institutului — mulți dintre ei eminenți savanți de renume internațional.

— Nucleul institutului nostru — ne spune Nikolai — l-a reprezentat Școala de telegrafiști, creată în 1886. De la cei 30 de studenți de atunci la cei peste 12 000 de acum se întinde o îndelungată istorie, în cursul căreia facultățile noastre au pregătit peste 180 000 de ingineri.

Ne oprim în fața unei inscripții memoriale în marmură ; aflăm astfel că primul director al Institutului electrotehnic din Petersburg, Alexandru Popov, a ținut cursuri în auditoriul respectiv între 1903 și 1905.

Într-o cameră, privind materialele adunate pentru o viitoare expoziție, parcurgem alte și alte momente ale istoriei institutului : un facsimil al hotărîrii prin care, o dată cu elaborarea planului GOELRO, institutul ia numele lui Lenin ; o fotografie (reprodusă mai sus) care reprezintă pe membrii — profesori și studenți — ai comunei studențești creată în institut în 1920 ; apoi imagini ale absolvenților și studenților institutului în salopetele șantierelor din cadrul primelor planuri cincinale sau, mai tîrziu, în hainele militare ale apărătorilor Leningradului împotriva încercuirii hitleriste ; fotografiile clădirilor distruse în anii celui de-al doilea război mondial sînt urmate de aspecte ale reconstrucției realizate de înșiși studenții acelor ani. Și apoi, alte și alte fotografii descriind dezvoltarea recentă, noile laboratoare ale celor 8 facultăți...

Din istorie în plină contemporaneitate, ghidul nostru ne conduce în laboratorul electrotehnic spre a ne prezenta una din cele mai senzaționale realizări ale ultimilor ani : primul „profesor robot" construit în institut. Un aparat electronic de examinare, aplicare a „control-training-system"-ului, putînd pune studenților, pe fișe, cîte trei întrebări, urmate fiecare de 3—5 răspunsuri : „examinatorul" dă el însuși nota corespunzătoare, fiind, așa cum glumește Nikolai, „sever, dar drept".

100 000 RUBLE ANUAL

În sediul Comsomolului (observăm, în fugă, trofeele acțiunilor patriotice ale studenților din vacanțe — steaguri roșii primite pe „pămînturile desțelenite", cupe ale învingătorilor sportivi sau diplome ale ansamblurilor artistice), în jurul mesei, ne așteaptă reprezentanți ai cercurilor științifice. Îi rog să înfățișeze principalele realizări ale cercurilor ce le reprezintă. Și apoi abia pridides să mai notez, nețtinînd seamă și de dificultățile termenilor tehnici pe care interlocutorii se grăbesc să mi-i traducă din rusă în engleză, franceză și germană — neștiind că mă lasă, de fapt, tot atît de nedumerit.

Evgheni Deborin : Societatea științifică studențească pe institut cuprinde 1 200 de membri, mai ales studenți din ultimii ani.

Iacob Lubcik : Un exemplu : în cercul de automatizare, care cuprinde 70 de studenți, a fost realizată de către studenți, sub conducerea profesorilor, o mașină electronică de calculat, comandată de Fabrica electrocord din Leningrad.

Veniamin Romanțev : Este de altfel una din lucrările biroului studențesc de proiectări și construcții care are la activul său realizări remarcabile. Constituit din cca 100 de studenți care lucrează sub îndrumarea absolvenților aflați în prezent în producție, biroul creat în urmă cu 10 ani a obținut în 1964 Medalia de aur a Expoziției electrotehnice internaționale de la Geneva pentru A.M.A. (analizor de mică amplitudine). În Franța au fost cumpărate 8 licențe ale unor lucrări elaborate de biroul nostru (nu sînt de altfel singurele).

Evgheni Deborin reia cuvîntul spre a comunica o cifră sintetică a rezultatelor acestor activități : 100 000 ruble anual — acesta este activul cercurilor științifice ale căror lucrări sînt plătite de întreprinderile interesate și care, din sumele dobîndite, îmbogățesc dotarea tehnică a laboratoarelor institutului (folosite, desigur, și de ele) și stimulează pe studenții cei mai activi.

Mulțumind participanților la discuție pentru informațiile interesante pe care abia reușisem să le notez, am mai consemnat în ultimele momente că institutul primise în ianuarie „Ordinul Lenin" pentru buna pregătire științifică a cadrelor, că peste 1 500 de studenți se pregăteau să plece în vacanță la lucrările din Kazahstan sau Karelia, păstrînd în gînd o imagine care mă urmărea obsesiv în contactul cu atîția tineri pasionați de tehnică : în sălile Ermitajului, panourile și vitrinele cuprinzînd obiectele personale ale lui Petru cel Mare mă impresionaseră prin prezența unui mare număr de unelte. Fierarul și dulgherul care fusese țar lăsase undeva, în urma lui, moștenirea acestui exemplu și acestei idei care fusese capitală pentru făurirea Rusiei moderne : însemnătatea tehnicii și industriei în destinul unui popor. Dar numai revoluția socialistă transformase exemplul și idealul acesta într-o realitate garantînd accesul maselor la înfăptuirea ei.

Fred MAHLER

Manifestări închinate Marelui Octombrie

În toate centrele universitare au continuat în aceste zile manifestările organizate de comitetele U.T.C. și consiliile de asociație în cinstea Semicentenarului Marii Revoluții din Octombrie. Sute de studenți bucureșteni au participat la deschiderea Expoziției economice a U.R.S.S., care a fost vizitată apoi de grupe și ani întregi de la Politehnică, Universitate, Arhitectură și Construcții.

La Cluj, membrii cenaclurilor literare studențești au organizat seri de poezie și proză sovietică, manifestări realizate și de studenții din Timișoara. Peste 1500 de studenți de la Institutul agronomic, Universitate, I.M.F. și Politehnică au vizionat spectacolele date la Cluj de Ansamblul artistic gruzin „Șota Rustaveli".

În primele zile ale lui noiembrie în toate institutele clujene, precum și la Iași, Galați și Brașov, activiști de partid vor vorbi studenților în cadrul unor simpozioane despre importanța istorică a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, despre influența ei asupra mișcării revoluționare din România. Simpozioanele se vor încheia cu spectacole închinate aniversării revoluției de către ansamblurile artistice studențești. Studenții din Cluj, Timișoara și Craiova se vor număra printre vizitatorii expoziției economice sovietice de la București. La Timișoara și Iași au fost organizate expoziții de fotografii și documente din anii revoluției. În sfîrșit, în fața studenților din Timișoara și a celor din Brașov profesori universitari, scriitori și studenți care au vizitat recent U.R.S.S. vor prezenta impresii despre realitățile sovietice.

SE POATE TRĂI FĂRĂ IMAGINAȚIE

Iată o întrebare care ar putea părea la prima vedere superfluă, ruptă dintr-un șir de întrebări similare, continuabil la infinit. Și totuși că lucrurile nu stau așa ne-o dovedește seriozitatea — gravitatea, am zice — proprie răspunsurilor ce ni s-au dat. Într-o epocă deschisă tuturor miracolelor, cum este cea prezentă, gravitatea rămîne indicatorul — unic — al lucrurilor perene. Perisabilul întrunește zîmbete și aplauze efemere. Nu s-a întîmplat așa în cazul nostru.

Imaginația — părinte, martor și profet de civilizații... Cine ar fi crezut că într-o eră a calculului matematic și a previziunii cibernetice ea va continua să fie favorita artelor, ba chiar a științelor, ba chiar a vieții ? Și totuși, pentru istoria omenirii ea s-a dovedit la fel de necesară ca aerul pentru ființa umană. Oricît de riguroasă, cifra rămîne fără aripi cînd n-o însuflețește acest abur cald al inimii și minții, temelie a tuturor creațiilor.

S-a dovedit acest lucru și se dovedește în continuare... Așa cum o atestă mai jos mărturiile acordate revistei noastre de :

UN MATEMATICIAN,
UN CIBERNETICIAN,
UN BIOLOG,
UN METEOROLOG,
UN SCRIITOR,
UN OENOLOG,
PATRU STUDENȚI.

Întîiul căruia ne adresăm este academicianul GRIGORE MOISIL. E un omagiu adus totodată matematicii, această regină a abstracțiunii pe care, mărturisim, ne-o închipuiam izolată de subiectul nostru.

— Nu știu dacă se poate trăi fără imaginație ; n-am încercat. Dar aș prefera să răspund la o întrebare mai restrînsă pe care aș prefera-o pusă sub forma următoare : „Se poate face matematică fără fantezie ?". De acord ?

— **Bineînțeles. Un răspuns specific este chiar ceea ce vă ceream.**

— Părerea mea e că nu se poate face matematică fără fantezie. Insist tocmai pentru că de obicei se vorbește despre raționamentul matematic ca despre ceva rece, reducîndu-se astfel gîndirea matematică doar la „calcul fără imaginație". E un vechi slogan pe care profit de fiecare prilej să-l risipesc. Matematicienii nu pot face calcule decît organizînd felul în care vor decurge ele, imaginînd ordinea în care se vor desfășura. Un calcul este început de matematician atunci cînd acesta are curiozitatea viitoarelor rezultate, cînd e în stare să și le imagineze. O dată calculul terminat, reușita îndeamnă la începerea unui nou calcul care va depinde din nou de rezultatul precedent și de prefigurarea viitorului rezultat. Ca orice lucru dorit și imaginat dinainte, acesta e însoțit întotdeauna de elementul-surpriză și de bucuria cu care se întîmpină lucrurile neașteptate.

Să nu uităm însă că rolul unui matematician este de a descoperi teoreme și de a le demonstra, și că numai uneori demonstrația se reduce la calcul (de obicei în acest moment ea încetează să devină interesantă). Demonstrația este o înșiruire de propoziții ce se deduc logic una din alta, o înșiruire în care în fiecare moment trebuie să fie inventată o propoziție și dovedit faptul că ea decurge din cele ce o preced. Matematicianului i se cere, după cum vedeți, mai multă imaginație chiar decît celui care face „operă de imaginație", pentru că acesta din urmă este liber în înșiruirea imaginilor sale (de acest lucru nu pot să mă ocup eu — n-am creat încă nici un basm și nici o fabulă), în timp ce imaginația celui ce demonstrează este cu atît mai subtilă și mai dificil de realizat cu cît ea este permanent prinsă determinant între cei doi poli logici a ceea ce precede și a ceea ce trebuie să urmeze.

— **Dacă e nevoie de ea pînă și în matematici, ce vor face oamenii fără imaginație ?**

— O societate care funcționează bine trebuie să întrebuințeze folositor atît calitățile, cît și defectele membrilor ei. Iată de ce nu am nici o îndoială că și oamenii fără imaginație vor putea fi utili. Lipsa fanteziei nu e dezesperantă, deși e de dorit ca acești **aproape infirmi** să încerce să-și dezvolte sîmburele lor de imaginație. Eu cred că vor reuși să atingă acest rezultat **făcînd matematică.**

— Pentru mine, ca cibernetician — **ne mărturisește prof. univ. EDMOND NICOLAU** — inspirația este expresia activității inconștiente, dar intense, pe care mașinăria din creierul nostru o execută atunci cînd zicem că „sîntem inspirați".

Mărul despre care legenda afirmă că l-a făcut pe Newton să descopere legea atracției universale a fost doar ultima picătură care a umplut paharul, neavînd un rol esențial în această descoperire. Cîte mere n-au fost văzute căzînd înainte de Newton și cîte capace nu au săltat pe oală din cauza aburului, sub nasul gospodinelor, pînă cînd Denis Papin a avut geniala idee să întrebuințeze forța aburului !

Uneori „inspirația" marchează momentul în care lungul și subteranul travaliu desfășurat în creierul nostru conduce la rezultatul final. Astfel, marele matematician H. Poincaré a rezolvat o mare problemă matematică în momentul în care cobora (sau urca) din tramvai. Juca această acțiune vreun rol esențial în stabilirea relației în cauză ? Desigur că nu.

Dacă ignorăm mecanismele cibernetice din sistemul nostru nervos central, sîntem obligați să vorbim de „revelație" — termen imprecis și grav. În orice caz, orice om de știință, orice tehnician cinstit cunoaște cît de unic e rolul inspirației, înțeleasă în sensul de întîmplare fericită, în care jocul hazardului ne scoate în cale ceva, ce prin structura sa ne sugerează soluția la problema pe care o căutăm. De unde și constatarea lui T. A. Edison : **invenția e 1% inspirație și 99% transpirație.**

Desigur, se poate argumenta că în domeniul artei problema se pune cu totul altfel. Fără a polemiza, înclin să afirm că nu există o diferență esențială între diversele activități creatoare ale omului — fie ele artistice, științifice, tehnice etc. —, în toate cazurile fiind vorba de manifestări ale sistemului nervos. Iar adoptarea poziției enunțate în cadrul acestor rînduri are și o virtute educativă : ne îndeamnă ca, înțelegînd adevărul, să nu așteptăm o himerică inspirație ce ne e dăruită nu se știe cum, „prin har", ci să luptăm pentru a ne organiza cît mai bine propria noastră ființă lăuntrică : vom ajunge astfel să fim mereu inspirați !

Pe conf. dr. docent VICTOR SAHLEANU (Cluj) ne-am propus dintru început să-l invităm să ne facă legătura între biologie, știința sa, și imaginație. Dar de aici și pînă la mecanismul inspirației nu e decît un pas.

În știință se vorbește despre „idei inspirate" mai puțin decît de „inspirație". Prin „idei inspirate" se înțeleg ideile foarte luminoase și foarte fecunde ; dar ele sînt, adeseori, numai rezultatul așteptat al unei distilări îndelungate, al eforturilor întinse pe o perioadă lungă de timp. „Inspirația" este, dimpotrivă, străfulgerare, moment binecuvîntat, neașteptat, imprevizibil, „noroc" furnizat de interioritatea noastră. Încununare a preocupărilor întinse și intense, momentul de „inspirație" poate fi asemănat cu momentul căderii de pe pom al unui fruct copt. Surpriza este a conștiinței ; elaborarea s-a făcut, a continuat, s-a desăvîrșit în subconștient. Nu trebuie să subestimăm funcțiile creatoare ale subconștientului (despre care I. Biberi [...] treizeci de ani) [...] prezintă pe pla[...] mată de funcți[...] științului (spre [...] știent" care — [...] se opune conști[...] subminează).

Kekulé a „vis[...] a combinațiilor [...] a descoperit [...] eficace de ex[...] starea dintre v[...] Dar acești oam[...] ocupați de [...] Intens preoc[...] Arhimede, at[...] a descoperit [...] numele. Ult[...] teze orice [...] tîlnit în via[...] care-l preoc[...] problemă [...] chinuiască, [...] vindecare ; [...] mai fie una [...] intelectual : [...] **nică** a persoa[...]

În legătura [...] ției, aș vrea [...] Oamenii nu [...] privește mod[...] cra cu sub[...] („compozitor [...] inspirația la [...] du-se la un [...] nat. Helmhol[...] plimbărilor [...] Există alții la [...] tere a unei lu[...] nifestă pr[...] mală a mint[...] cu dezorganiza[...] cotidiene : este [...] numit „regresiu[...] mai este vorba [...] ment, ci de o pe[...] sufletească stran[...] mari restructură[...] rituale. Importa[...] ele nu sînt ap[...] și literare. A[...] de creație știin[...] frecvent — și ma[...] nea stări.

Ce ne va r[...] log la între[...] primejdia ca [...] o aluzie la „[...] tine de speci[...] specialist N. [...] atins, și pe b[...] ceastă bănuia[...]

— Cu aproape [...] lucram în prea[...] profesor univers[...] care, în afară [...] lor de a-și căut[...] pusese deja pe [...] memoria culoril[...] verse experimen[...] perfect tot ce a[...] spune, un tip au[...] vizualiza. Cont[...] prin metoda cu[...] mine, separat d[...] preună cu profe[...] rezultate [...]rite, [...] zentat mîndru [...] a fost dezastruo[...] sînt profan, că [...]

PATRU PUNCTE

Timotei URSU
IV, Regie film, I.A.T.C.

Înainte de a veni la facultate, în București, am făcut film ca amator, am pătruns deci în secretele meseriei. Cred că fac parte din categoria entuziaștilor : după părerea mea, entuziaștii au un plus de imaginație. Înainte de a veni la regie de film plusul acesta de imaginație mi-a tulburat, într-un anume grad, raporturile firești cu meseria ca atare. Adică vedeam prea mult spectaculosul. Norocul meu e că am înțeles foarte repede că între imaginație și muncă (și meserie deci) trebuie să existe un echilibru permanent. Dar nu un echilibru încremenit, ci unul la care se adaugă mereu altceva. Noul care se adaugă este însă în permanență rezultatul acestui raport, în care imaginația dă valoare calitativ nouă.

Am înțeles, așadar, că oricît de mult spirit inventiv are un regizor de film, fără meserie el nu va realiza mare lucru. În artă, cred eu, amatorii, cabotinii, au plusul cel mai mare de... imaginație. La cealaltă extremă sînt „meseriașii", cei cărora rutina le-a ucis complet imaginația. Între aceste extreme — o gamă întreagă de echilibre. Varietatea mai e dată însă și de temperament, de talent. Sau poate că talentul e o sumă de raporturi, un echilibru cu o arie mai mare ?... Și cu toate acestea am rămas un imaginativ : îmi imaginez că după absolvirea facultății voi primi imediat un film, că el va fi reușit, că apoi voi primi altul...

Sandra MIRON
IV, Limbi romanice

Închipuiți-vă un om fără imaginație. Cu toate că încerc un răspuns care debutează cu reversul concluziei mele, cuvîntul „închipuiți-vă" mă trădează.

Deci, închipuiți-vă un om într-un permanent și exclusiv colocviu cu prez[...] zonier e, fără [...] resuscitînd tre[...] sensibilități [...]

Spiritul lui [...] tură ; lipsesc [...] gini nostalgice [...] țiale și perfect[...] nimate de resp[...] de gînduri di[...] retrospectivă.

Închipuiți-vă [...] are secretul o[...] lurilor, un om [...] fără ipoteze, [...] imaginația, [...] acest al trei[...] iește antenele [...] tului.

Acest om e [...] existența lui e[...] posibilă pe pla[...]

Una din con[...] să anticipăm, [...] de imaginație, [...] mai multe, ora[...] să ne-o creăm [...] mai aptă să în[...] condiție uman[...]

carte acum
ştientul re-
gic — o ar-
slujba con-
de „incon-
banaliştí —
i, uneori, îl

tura ciclică
ce, Banting
nei metode
insulinei, în
a adormirii.
intens pre-
respective.
lemă era şi
mbăindu-se,
are-i poartă
să rapor-
nomen în-
a problema
bin. Cînd o
unge să te
pune ca o
cetează să
demic, pur
emă orga-
ului.

ia inspira-
o remarcă.
ceea ce
a conlu-
Ceaikovski
şi aştepta
u, obligîn-
lucru ordo-
în timpul
l naturii.
al de naş-
se ina-
anor-
ologică),
a vieţii
autori au
tică". Nu
ngur mo-
febrilitate
se petrec
eriale spi-
se ştie că
i artistice
ca munca
olică mai
— aseme-

rea şi am înghiţit o prelegere privind suita proceselor pe care de altfel o cunoşteam de la cursuri. Ne-am despărţit definitiv, eu plecînd cu gîndul că el nu are imaginaţie. Nu după mulţi ani i-am trimis o revistă în care un german rezolvase problema prin metoda utilizată de mine, demonstrînd că aceasta era singura cale.

Concluzia pe care am tras-o ulterior a fost aceea că oamenii, oricît de specialişti ar fi, dacă nu pot ieşi din suita de idei pe care şi-au ordonat-o în cap, nu pot crea sau inventa nimic original sau deosebit, fiind deci lipsiţi de imaginaţie. Aceşti oameni pot fi critici, cercetători banali sau pot explica invenţiile mai mari sau mai mici (realizate uneori chiar de amatori ce au cunoştinţe de bază nesistematizate în asociaţii tipice de idei, dar cu imaginaţia creatoare). Din cauza acestui proces psihologic, marile invenţii nu aparţin foarte adesea şi marilor specialişti în materie, întrucît aceştia au gîndirea canalizată şi un fel de imaginaţie reproductivă, nu şi creatoare.

Nu vreau să contrazic pe nici un filozof, psiholog, naturalist sau fiziolog, dar originea imaginaţiei creatoare porneşte din inteligenţa intuitivă a animalelor şi de aceea există la toate popoarele, avînd dezvoltare mai mare acolo unde şi numărul cunoştinţelor este mai mare. Chiar să vrem, a trăi fără imaginaţie nu este posibil, întrucît ea este intrinsecă creierului o dată cu primele **engrame** şi **mneme**, cum numeşte Richard Semon imprimările din substanţa cenuşie şi corespondentul lor psihologic.

Uneori, la acelaşi popor apar concomitent multe exemplare de creatori, formînd o „epocă de aur" pentru acel neam ; alteori se stabilesc intervale de linişte, cu imaginaţie redusă, constituind „epocile banale". După părerea mea, fără imaginaţie (sau cu imaginaţie redusă) nu ai ce căuta nici în ştiinţă şi nici în artă, pentru a nu supăra pe nimeni şi a nu obliga posteritatea să te înscrie în seria celor ce au parazitat lucrările altora.

Desen de Ligia MACOVEI

meteoro-
? Exista
nsiderată
or bule-
repulatul
a părut
e, de a-

în urmă
eminent
emician,
savanţi-
care o
ea deloc
în di-
memoriza
cum se
u putea
erienţele
nată de
zate îm-
ajuns la
am pre-
Efectul
spus că
s lucra-

Scriitorul ION HOBANA este autorul unor unanim apreciate cărţi de „science-fiction". Aici orice introducere este, deci, inutilă...

— Jules Verne era considerat de contemporanii săi un „inventator fără atelier", care a creat din imaginaţie submarinul, avionul, televiziunea şi multe alte minuni ale civilizaţiei moderne. Şi acest mod de a concepe menirea autorului de literatură ştiinţifico-fantastică este încă larg răspîndit. După apariţia volumului „Oameni şi stele", un amic, de altfel bine intenţionat, m-a oprit pe stradă : „Să ştii că mi-a plăcut !... Chestia aia cu aparatul care materializează fluidurile e grozavă. De ce nu vorbeşti cu un electronist ?..." Pentru liniştea sufletului meu, alţii au băgat de seamă că povestirea nu disimula un memoriu pentru biroul de brevete. Ceea ce nu înseamnă, desigur, că genul nu presupune, dacă vreţi prin însăşi definiţia lui, ingeniozitate şi pe planul invenţiei spectaculoase. Esenţial, însă, este efortul imaginaţiei de a sonda viitorul sub aspectul evoluţiei previzibile a societăţii umane şi a membrilor săi.

— Se pare însă că genul poate fi abordat şi la timpul prezent...

— E adevărat că, de multe ori, fantasticul-ştiinţific e utilizat în maniera fabulei, pentru a transcrie situaţii şi caractere contemporane. Dar ambiţia secretă a scriitorului este de a intui conflicte posibile doar în împrejurări încă imaginare.

Cu atît mai mult trebuie să creadă în imaginaţie un oenolog, ne spuneam. Deşi — la drept vorbind — imaginaţia ar putea fi proprie doar consumatorului, nu şi creatorului de vinuri. Să vedem ce părere are în această privinţă conf. dr. VALERIU COTEA (Iaşi) :

— Imposibil ! Imaginaţia ne dă — singură — posibilitatea pasiunii.

— V-am adresat această întrebare dv., ca oenolog, presupunînd că între vinuri şi imaginaţie există tainice legături.

— Deşi specialiştii cunosc cu precizie compoziţia chimică, deşi eu însumi se pare că sînt un astfel de specialist, nu cred că a stabili componentele ajunge pentru a înţelege ce înseamnă un vin. Sufletul vinului trăieşte dincolo de graniţele ştiinţei, acolo unde numai imaginaţia pătrunde. Vinul nu este numai aroma substanţelor care-l compun, aşa cum un vers nu este numai suma cuvintelor care intră în alcătuirea lui. De altfel, în foarte multe privinţe vinul este asemănător artei. Aceeaşi esenţă imponderabilă, care scapă unei judecăţi critice, acelaşi domeniu în care imaginaţia poate construi...

— Răspunsul dv. este un adevărat elogiu adus totodată artei şi vinului.

— Şi imaginaţiei — fără de care nici unul din ele nu ar avea putere asupra noastră.

REPORTER

VEDERE STUDENŢEŞTI

pri-
preţui,
unei

arica-
ima-
esen-
i rea-
utului
oastră

re nu
idea-
uneri,
nclud
lifem,
locu-
stinc-

încît
, im-

este
ificiu
sau
care
oasă,
le. O
de a

înţelege, o condiţie umană este aceea de a crea. „Unii — spune George Bernard Shaw — văd lucrurile şi zic : «pentru ce ?» Eu visez lucruri care n-au existat niciodată şi mă întreb : «pentru ce nu ?»"

Nu fac aici elogiul unei imaginaţii inhibitorii, obişnuită să compenseze prea repede şi prea comod acţiunea Hipertrofierea facultăţii de a imagina e o maladie pe care o las discuţiei medicilor.

Dorin RADULESCU
II, Electronică

Aforismul lui Edison despre inspiraţie, propulsat de notorietatea fenomenului Edison, face ca deseori rolul inspiraţiei să fie pe nedrept minimalizat. Dar Edison care — se ştie — n-a excelat nicicînd ca teoretician, ci ca om-simbol al „technical sweet"-ului, a conceput unilateral inspiraţia. Şi dacă înlocuim banalitatea „inspiraţia = zăpăceală genială" prin „inspiraţia = rotaţie fulgerătoare a unghiului de vedere comun" ne apropiem, cred, mai sensibil de adevăr.

Aşadar, o întîmplare fericită nu este numaidecît inspiraţie. Ca să realizezi inspiraţia, trebuie să-i oferi mai întîi un cîmp de acţiune : informaţie, experienţă, continuitate. Altfel spus, inspiraţia nu reflectă altceva decît dinamica — atît cantitativă, cît şi calitativă — a proceselor informaţionale din creier şi, prin aceasta, este superioară intuiţiei.

Dumitru M. ION
II, Limbă şi literatură română

Primele asociaţii între cuvinte, gesturi chiar, s-au datorat imaginaţiei. Colectivitatea a dus la dezvoltarea simţului imaginativ şi astfel s-a ajuns astăzi, trecînd prin focurile zeilor, inchiziţiei şi războaielor, în secolul XX, la descoperirea cinematografului, folosirea atomului, la vieţuirea în Cosmos, la vitezele extraordinare, şi chiar la farfuriile zburătoare.

De cele mai multe ori imaginaţia s-a contopit cu adevărul general uman sau ştiinţific. A fost mai întîi imaginaţia — ca anticipaţie — fie la Michelangelo, fie la Jules Verne, ori la atîţia mari descoperitori de pămînturi şi de arii de navigaţie ; apoi adevărul.

Îmi place să cred totdeauna că Homer a fost orb ca să poată da omenirii nemurirea imaginaţiei sale ; alchimiştii chiar, cu imaginaţia lor maladivă, au făcut descoperiri uluitoare.

Şi mai cred că toţi adevăraţii scriitori au avut un arbore imaginativ mare precum „sequoia gigantea" şi că fiinţa lor a fost tare ca lemnul de tek.

Sigur, imaginaţia e unul dintre elementele care ne pot lărgi limitele existenţei.

EVRIKA!

ŞI ACUM,

Distanţele astronomice, deşi sînt... astronomice, par şi ele supuse eroziunii timpului. Progresul cunoaşterii micşorează distanţele. De milenii, satelitul natural al pămîntului a fost doar astrul îndepărtat sub razele căruia oftau îndrăgostiţii şi numai arareori ţinta vreunui octogenar astronom sau obiectul fanteziei vreunui Cyrano. Azi, Luna e pe ordinea de zi a mii de oameni, a sute de instituţii ştiinţifice şi a zeci de uzine. Pe suprafaţa Lunei s-au şi aşezat, iscoditoare, primele aparate de investigaţie ale pămîntenilor curioşi să cunoască nu numai alcătuirea suprafeţei şi solului ei, dar şi să descopere partea invizibilă, ascunsă dintotdeauna privirilor omului. Şi astfel am devenit posesorii primelor atlase lunare şi albume cu fotografii detaliate, precum şi al celor dintîi expertize de selenologie. Luna a devenit de pe acum al şaselea continent al Pămîntului. Vă prezentăm mai jos cîteva date ale pregătirilor acestei prime etape a marii escaladări cosmice.

LUNA ŞTIE DAR NU SPUNE

Explorată timp de secole de la distanţă, prin mijloace optice, Luna s-a încăpăţînat să-şi ascundă secretele relevînd doar puţine din tainele ei. Chiar şi azi, cînd investigaţiile, desfăşurate direct pe suprafaţa satelitului sau cu mijloace optice şi radioelectronice mult mai perfecţionate, au reuşit să pătrundă adînc în intimitatea astrului — rămîn încă nedezlegate cele mai multe din misterele ei :

Cum s-au format reliefurile caracteristice suprafeţei Lunei ?

Din ce se compune solul, subsolul şi nucleul ei central ?

Cum s-a format satelitul însuşi ?

Ce date cu privire la istoria Pămîntului poate releva originea Lunei ?

Deşi îmbogăţite mult în ultima perioadă, cunoştinţele noastre în toate aceste privinţe se află abia la începutul confirmării (sau infirmării) ipotezelor ştiinţifice. Atît studiile optice şi spectrografice cît şi cele efectuate prin săpături directe ale **solului** Lunei au arătat că acesta e compus dintr-o materie granulară, apropiată prin caracteristicile sale de praf sau nisip. Suprafaţa lunară e înconjurată de un vid aproape absolut ; acest motiv poate face să se presupună că suprafaţa solului, deşi compusă din materiale friabile, ar putea în acelaşi timp să aibă proprietăţi nebănuite de rigiditate. Ultimele rachete lansate de U.R.S.S. sau S.U.A. au demonstrat contrariul, dar oamenii de ştiinţă se feresc încă de a trage o concluzie definitivă spre a nu fi dezminţiţi de cercetările şi experienţele ce le vor face primii astronauţi care vor aseleniza nu peste mult timp.

Mai bine este cunoscută în prezent **geografia Lunei** — ansamblu complex de munţi, cratere şi zone plane. În privinţa originii acestui relief există încă vii controverse. După unii geologi originea lor ar fi vulcanii, în timp ce alţii consideră că ele reprezintă urmarea prăbuşirii, produsă în vremuri îndepărtate, a unor meteoriţi gigantici. Trebuie precizat că această a doua ipoteză nu e confirmată de ultimele măsurători efectuate de rachetele care au relevat deosebiri de altitudine de zeci de kilometri.

Şi originea aşa-numitelor **„mări"** lunare e subiect de controverse ; unii cercetători consideră că acestea reprezintă emisfere ale căror ziduri de lavă ar fi produsul căldurii uriaşe generate de căderea meteoriţilor, alţii că ar reprezenta zone întinse acoperite cu pulbere meteoritică depusă în cursul mileniilor. Studiul suprafeţei lunare a furnizat o bogată documentare de natură descriptivă dar, cu toată abundenţa observaţiilor efectuate chiar „la faţa locului" în ultimul timp, rămîn sub semnul îndoielii multe din întrebările privitoare la natura acesteia.

Cît priveşte **interiorul** Lunei, stadiul cunoştinţelor noastre este încă mult mai redus şi în întregime bazat pe ipoteze. Cele mai multe concluzii se pot trage din faptul că Luna, similară Pămîntului, este o sferă cu iregularităţi importante, aplatizată la poli şi bombată la ecuator. Forţele gravitaţionale au fost acelea care au adus satelitul la forma lui actuală. Dar mai rămîne în discuţie şi problema extrem de complicată dacă Pămîntul a avut totdeauna o Lună sau nu, chestiune de care se leagă rezolvarea şi a altor enigme privind istoria planetei noastre. Într-adevăr, s-a constatat că în mişcarea sa Luna se îndepărtează de Pămînt cu cca. **2 cm. pe an** şi, o dată cu această creştere a distanţei faţă de Pămînt, Terra îşi micşorează viteza de rotaţie în jurul propriei axe. Nu este lipsit de interes să subliniem că datele privind creşterea acestei distanţe sînt cunoscute încă de pe vremea astronomilor Babilonului, în timp ce chiar şi cei mai mari specialişti ai zilelor noastre pot cu greu explica motivele acestui proces. Mai important pare însă faptul că toate calculele comparative ale distanţei Lunei faţă de Pămînt permit să se stabilească vîrsta satelitului : **un miliard de ani.** Şi întrucît Pămîntul numără 5 miliarde de ani, se pune problema dacă în primele patru miliarde de ani exista sau nu satelitul natural al planetei noastre. Există şi ipoteza că Pămîntul şi Luna s-ar fi născut împreună, avînd aşadar aceeaşi vîrstă sau aceea că Luna s-ar fi format la o mare distanţă de Pămînt pentru a fi capturată de acesta într-un timp relativ apropiat.

Mai este aşadar încă adevărat că **„luna ştie dar nu spune"**.

O ZALĂ FERMECATĂ

Primii selenonauţi vor avea de învins însă nu numai necunoscutele amintite mai sus (şi, cine ştie, poate şi altele), dar şi surprizele unei gazde puţin primitoare. De altfel, multe din dificultăţile coborîrii pe solul lunar, ale vieţii şi muncii în aceste condiţii vitrege, sînt de pe acum bănuite şi chiar cercetate. **Consistenţa terenului** va reprezenta desigur o primă preocupare. La aceasta se va adăuga **temperatura,** ştiut fiind că, în timp ce în cursul nopţii lunare temperatura scade sub -100°, în timpul zilei ea poate face să fiarbă apa. Este una dintre cauzele pentru care s-a stabilit ca aselenizarea să se realizeze în timpul nopţii lunare ; ea nu va fi împiedicată de obscuritate, întrucît Pămîntul reflectă asupra Lunei o lumină de cinci ori mai puternică decît cea pe care o revarsă Luna. Se mai adaugă acestor dificultăţi **pericolul razelor** solare nefiltrate datorită lipsei de atmosferă, a razelor X şi gama, protonilor, electronilor, neutronilor, a căror viteză de 1 500 km/sec. se însuteşte în asemenea condiţiuni. Şi totuşi n-am ajuns încă la cel mai mare pericol pentru însăşi viaţa astronauţilor : **căderea micrometeoriţilor** avînd viteză de 30.000 metri/sec. şi o densitate de 65 de micrometeoriţi pe metru pătrat în fiecare minut.

Este de înţeles că în faţa unor asemenea pericole, cu nimic mai prejos decît legendarele puteri supranaturale ale balaurilor din basme, cercetătorii Lunei vor trebui să dispună de adevărate „zale fermecate" şi să folosească instrumente, unelte şi arme confecţionate din materiale speciale care să nu

se deterioreze în condiţiile specifice de pe Lună. Este de înţeles cît de complicate sînt studiile ce se fac pentru a asigura astronauţilor hainele de protecţie necesare, ştiind că lipsa presiunii atmosferice ar face ca orice perforaţie a îmbrăcămintei să provoace moartea astronauţilor în numai 30 de secunde : tensiunea arterială, înainte de a provoca o „explozie" la nivelul arterelor, produce moartea prin embolie. Cu tot secretul care înconjoară cercetările şi experienţele privind această îmbrăcăminte, „moda Luna" şi-a dezvăluit pînă în prezent, în afara unor schiţe de felul celei de mai sus, doar o vagă aproximare a materialului : în vederea înglobării instantanee a micrometeoriţilor, îmbrăcămintea va avea patru straturi şi va fi confecţionată dintr-un material plastic autoreproductiv.

GREUTĂŢILE LIPSEI DE GREUTATE

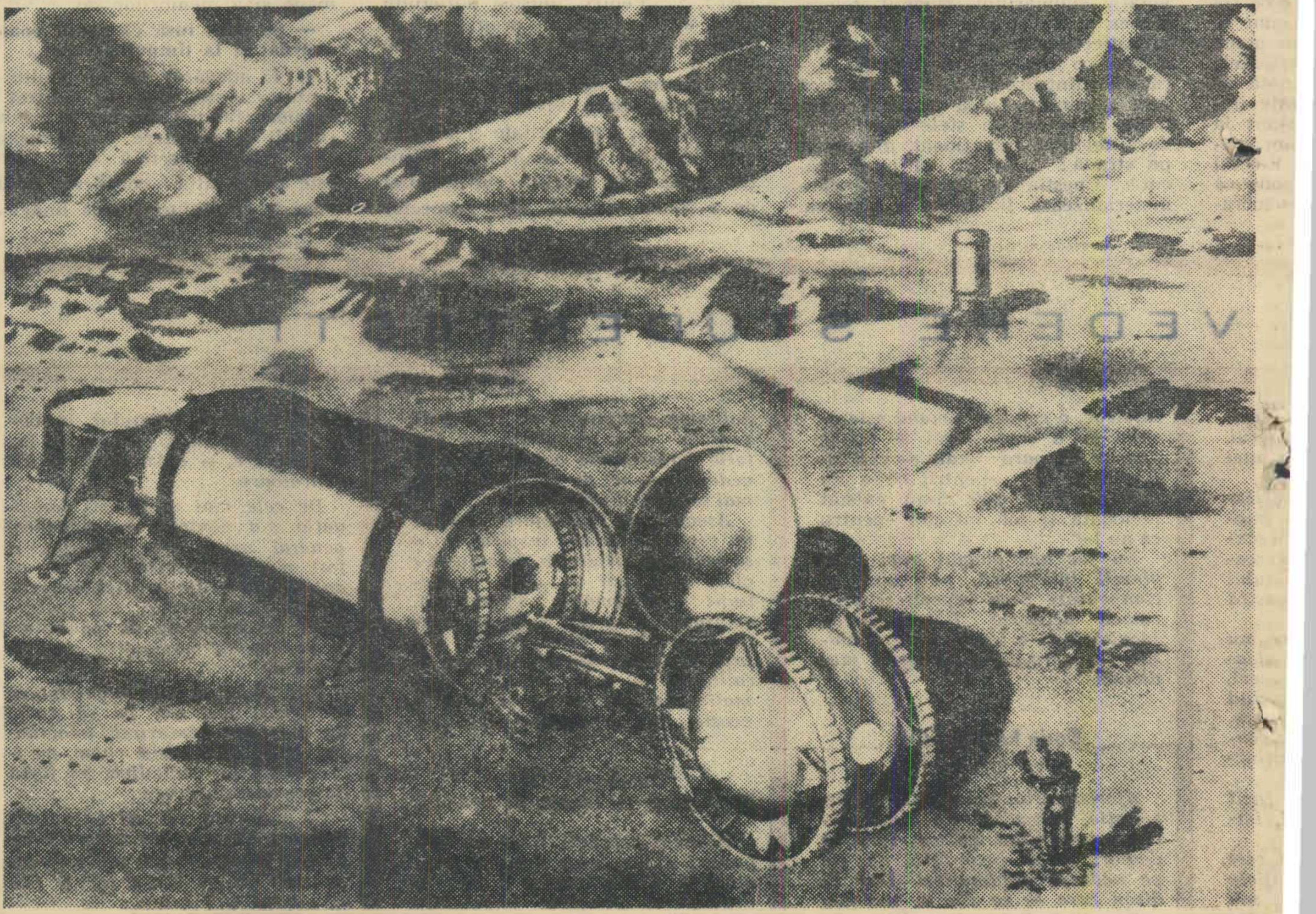
Oricum, selenonauţii nu vor trebui să ţină cură de slăbire. Gravitatea specifică îi va face pe fiecare să cîntărească de şase ori mai puţin decît pe Pămînt. Dar lipsa de greutate va crea nu puţine... greutăţi. Este de altfel şi ea unul dintre motivele pentru care se va urmări, îndată după rezolvarea cu succes a problemei aselenizării şi pregătirea condiţiilor pentru reîntoarcerea pe Pămînt, soluţionarea dificilei probleme a construcţiei de **baze ştiinţifice pe Lună.** E probabil că toate acestea vor fi rezultatul unor expediţii succesive, trimiţîndu-se pe Lună, treptat, diferite ansambluri care vor fi doar montate spre a asigura primele construcţii în jurul cărora, ulterior, se vor crea primele centre locuite.

O problemă fundamentală pentru viitorii locuitori ai bazelor de pe Lună va fi aceea a măsurii în care omul va fi capabil să suporte pentru perioade de cîteva luni de zile absenţa greutăţii, continuînd să-şi desfăşoare activitatea. Pe rînd vor putea fi studiate şi soluţionate numeroase alte probleme, cum sînt acelea ale folosirii chimice şi fizice a rocilor, a descoperirii şi utilizării mineralelor şi chiar combustibililor existenţi eventual pe Lună, a exploatării unor materiale de construcţie furnizate chiar de satelit, ale producerii apei şi oxigenului, într-un cuvînt ale **„autogospodăririi"** acestor baze ştiinţifice.

S-au făcut studii din care rezultă că tratarea chimică a unor roci asemănătoare cu cele de pe Lună ar putea furniza apa. „Surveyor 2" pare a fi confirmat **ipoteza existenţei apei** sub scoarţa Lunei, iar în timpul lansării lui „Lunik 13", biologul sovietic Oparin scria că cercetările confirmă posibilitatea existenţei în subsolul satelitului a unei anumite cantităţi de apă. Geologul sovietic Kiril Florenski consideră că apa s-ar găsi pe Lună încă de la originile acesteia ; în timpul mileniilor, cea de la suprafaţă ar fi dispărut, în timp ce în straturile subterane s-ar păstra apă în lacuri de gheaţă.

Azi, cînd — păstrîndu-şi încă neatinse marile ei mistere — Luna a început totuşi, de voie, de nevoie, să ne comunice unele din tainele ei, zborul spre Lună a devenit nu numai pasionant, ci şi posibil.

(după revista „VIE NUOVE")

O fază a construcţiei unei baze ştiinţifice pe Lună : din vehiculul spaţial iese un vehicul lunar, primul devenind, prin mici reamenajări, spaţiu de locuit, depozit de alimente şi combustibil şi laborator de cercetări

SPRE LUNĂ!

ÎN DISCUȚIA CONGRESULUI DE LA BELGRAD:

LABORATORUL INTERNAȚIONAL LUNAR

Zborul spre Lună și activitățile tehnico-științifice legate de acest obiectiv cosmonautic au fost larg dezbătute la recentul Congres Internațional de Astronautică de la Belgrad.

Împlinirea a zece ani de la lansarea primului satelit artificial al Pămîntului a prilejuit trecerea în revistă a principalelor activități cosmonautice desfășurate pînă în prezent. Cu această ocazie au fost făcute expuneri ample cuprinzînd amănunte interesante privind construcția, programele științifice și rezultatele obținute de stațiile lunare sovietice și americane.

Comunicarea acad. L. SEDOV, șeful delegației sovietice, a subliniat toate etapele parcurse pînă în prezent de specialiștii sovietici pentru realizarea zborului omului spre Lună, începînd cu lansarea în anul 1959 a unei stații în direcția Lunei pînă la programele complexe de aselenizare lină și de realizare a sateliților lunari. S-a relevat cu această ocazie că, pe baza studiului variațiilor orbitei sateliților lunari „Luna 11" și „Luna 12", au putut fi determinate cu mare precizie valorile coeficienților care intervin în expresia potențialului gravitațional lunar, ceea ce prezintă o importanță deosebită pentru determinarea mai exactă a parametrilor zborului viitoarelor nave care vor evolua în apropierea Lunei. Elemente interesante au fost prezentate și în comunicarea referitoare la determinarea proprietăților fizice și mecanice ale solului lunar cu ajutorul aparatelor de la bordul stației „Luna 13", care a aselenizat lin în decembrie anul trecut.

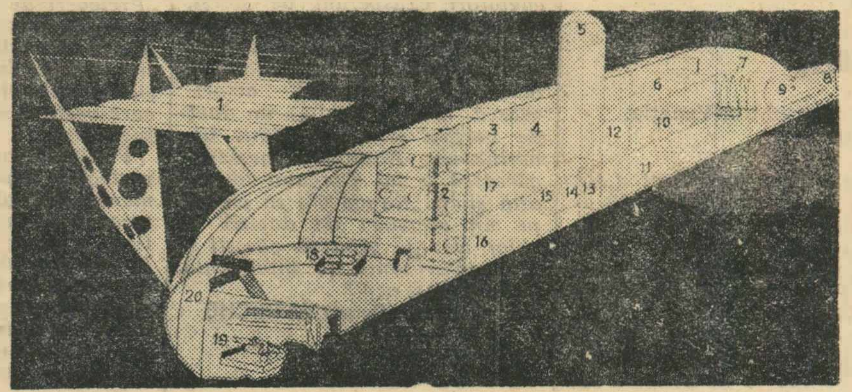
Detalii tot atît de interesante referitoare la rezultatele obținute de specialiștii americani în cadrul programelor de cercetare a Lunei au fost prezentate într-o comunicare avînd ca subiect bilanțul activității spațiale americane, cît și în unele prelegeri speciale. Un loc important l-au ocupat rezultatele obținute prin realizarea programului „Lunar Orbiter", încheiat în august a.c., privind aspectul solului lunar, studiul cîmpului gravitațional al Lunei, densitatea micrometeoriților și fluxul de radiații în apropierea Lunei. Cu mult interes au fost urmărite detaliile tehnice privind construcția și funcționarea stației automate „Surveyor 3" destinată studiului în amănunt al solului lunar.

Toate aceste rezultate au fost necesare în calculele de proiectare a primelor stații lunare cu oameni la bord, **la a căror realizare se lucrează acum cu maximum de intensitate. Conform declarațiilor făcute, este de așteptat ca pășirea omului pe suprafața Lunei să aibă loc** înainte de sfîrșitul actualului deceniu.

Centrul de greutate al preocupărilor Congresului privind programul lunar a fost deplasat, așa cum era de așteptat, spre activitatea științifică de perspectivă. Dezbaterile pe această temă au constituit preocuparea centrală a simpozionului „Laboratorul Internațional Lunar", **în care s-au discutat problemele științifice și tehnice privind organizarea unor laboratoare internaționale la suprafața Lunei, destinate cercetărilor de astronomie, astrofizică și cosmologie. Timp de două zile, specialiștii au dezbătut organizarea unor laboratoare destinate cercetărilor de fizică și chimie la suprafața Lunei. S-au avut în vedere o serie de experiențe și cercetări fizico-chimice care ar putea fi efectuate în condiții mult mai bune la suprafața Lunei, cum sînt: studiul efectelor fotochimice în gaze, cercetările spectroscopice ale corpurilor cerești, măsurarea luminii metagalactice, unele experiențe pentru verificarea teoriei generale a relativității ș.a. A fost de asemenea analizată problema organizării unui laborator pentru analiza materialelor organice, făcîndu-se precizări tehnice asupra contrucției aparaturii necesare.**

În sfîrșit, tot în cadrul acestor preocupări se înscriu și dezbaterile privind consecințele posibile ale condițiilor de la suprafața Lunei asupra frecării și uzurii mecanismelor destinate să funcționeze în laboratoarele lunare, sugerîndu-se o serie de metode speciale de lubrificație.

Conf. univ. M. NIȚA
secretar adjunct al Comisiei de Astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

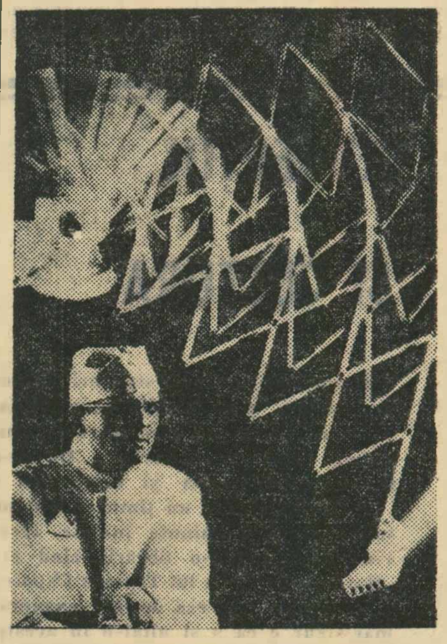

PROIECT DE EDIFICIU LUNAR

1. Strat protector; 2. Ușa de presiune; 3. Sala de studiu și lectură; 4. Sala de mese; 5. Turnul de control al circulației; 6. Sală de proiecții și gimnastică; 7. Garaj și magazin; 8. Intrare; 9. Vestibul cu atmosferă variabilă; 10. Laborator biologic; 11. Atelier de reparații; 12. Laborator chimic-metalurgic; 13. Serviciul de încălzire; 14. Serviciul de ventilație; 15. Instalații sanitare; 16. Locuințe; 17. Laborator fiziologic; 18. Cameră de oxigen; 19. Telescop și aparat de filmare; 20. Poarta metalică de protecție a observatorului.

MIC DICȚIONAR PENTRU „LUNATICI"

Cel mai mare crater : Bailly — 294 km diametru ; **Cel mai adînc crater :** Newton — 8840 m adîncime ; **Cel mai înalt deal :** Moretus — 2300 m înălțime ; **Cel mai lung lanț de munți :** Sirsalis — 483 km. ; **Cea mai întinsă mare :** Ibrium ; **Cea mai mică mare :** Australă ; **Cel mai înalt munte :** Vîrful Beta din munții Leibniz — 11 000 m. înălțime ; **Punctul cel mai luminos :** Aristarcus ; **Punctul cel mai întunecat :** Grimaldi ; **Valea cea mai largă :** Rheita ; **Prăpastia cea mai abruptă :** Copernic ; **Cea mai accidentată regiune a Lunei :** cea sud-vestică ; **Cea mai lină regiune a Lunei :** cea nord-estică ; **Prima observație făcută cu telescopul asupra Lunei :** 1610 ; **Prima hartă a Lunei, numită Langrenus :** 1645 ; **Distanța maximă dintre Lună și Pămînt** (apogeu) : 406 993 km. ; **Distanța minimă dintre Lună și Pămînt** (perigeu) : 356.543 km. ; **Diametrul Lunei :** 3475 km ; **Suprafața Lunei :** 37.799.000 km. patrați ; **Volumul Lunei :** 21.786.000.000 km cubi ; **Densitatea atmosferică maximă :** 1/10.000 din cea terestră.

Experimentare a „brațului mecanic" al unui vehicul lunar

PICNIC PE LUNĂ

Interviu la Cap Kennedy cu Wernher von Braun

— Mă scuz. Am 11 minute de întîrziere. Și totuși nu vă pot acorda mai mult de o jumătate de oră.

— Să intrăm direct în subiect. Credeți că prima călătorie spre Lună se va efectua în 1970 ?

— Da, dacă poporul american este dispus să plătească. Toate problemele se pun din punct de vedere financiar și nu din punct de vedere tehnic. Este evident că pe plan tehnic mai avem de învins anumite dificultăți, dar ele pot fi în mod cert depășite. De altfel nu e vorba decît de o călătorie scurtă : 8 zile dus-întors. A merge pe Lună e tot una cu a face un picnic.

— Chiar și pentru astronauții respectivi ?

— Sînt convins că această operație se poate efectua fără mari dificultăți. Desigur, există zone în care racheta noastră nu va putea ajunge. Luna este o întindere vastă, iar suprafața ei nu e uniformă. Sînt munți, cîmpii, terenuri acoperite de un praf dens și altele tot atît de lunecoase ca zăpada înghețată. Dar sînt și numeroase puncte pe care va fi ușor să se aselenizeze și pe care deplasarea nu va întîmpina mari dificultăți. Sper, cel puțin. Luna ne e acum bine cunoscută.

— Dar care este procentajul riscurilor pe care le vor înfrunta astronauții ?

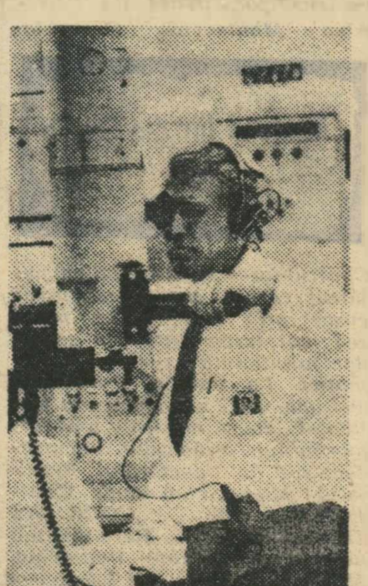
— Hm... Sînt 50% șanse ca ei să moară într-un accident de mașină aici, pe Pămînt. Conduc ca niște nebuni. Dar ceea ce riscă ei, evident, este să-și piardă viața în timpul cercetărilor de pe Lună sau la reîntoarcere.

— Cum se face că în capsula Apolo nu vi s-a rezervat un loc și dv. ? Prezența unui savant n-ar fi utilă ?

— E ceea ce cred de mulți ani. Susțin, de exemplu, că un bun geolog își va putea îndrepta atenția pe Lună asupra unor aspecte mult mai importante decît ar putea-o face cel mai bun astronaut. Mi se spune însă că scopul primei călătorii constă doar în a trimite trei oameni pe Lună și a-i readuce în viață pe Pămînt, pentru ca în urma acestei experiențe să se analizeze calitățile și defectele rachetelor și navei cosmice. Or, asemenea astronauți trebuie să fie în primul rînd buni mecanici și tineri, capabili să facă față oricărei situații, inclusiv de a ieși în spațiu pentru a repara navele. Mi-e teamă că asemenea condiții n-aș putea îndeplini. Poate mi se va permite să mă îmbarc în cel de al zecelea zbor spre Lună.

— Veți ajunge poate și în Marte ?

— Cu Marte e altă poveste. Diferența unei călătorii spre Lună și spre Marte se datorează deosebirii de distanță. Și apoi, o asemenea expediție mi-ar cere să lipsesc cîteva luni, ceea ce ar fi destul de greu. Va trebui să trimitem o echipă numeroasă cuprinzînd savanți, astronomi, ba chiar și arheologi pentru cazul că vom descoperi urmele unei străvechi civilizații.

Va fi nevoie de cel puțin un medic pentru toți acești astronauți. Dacă pe unul îl dor dinții, cum va putea conduce nava cosmică ? Într-un cuvînt, pentru a ajunge pe Marte va trebui să dovedim un nivel de cunoștințe tehnice mult mai dezvoltat. Și, de aceea, mi-e teamă că un asemenea zbor nu va putea avea loc înainte de 10 sau 12 ani după prima călătorie spre Lună.

— Aceasta înseamnă că vom putea zbura spre Marte în 1985 sau 1990 ?

— Exact. Vi se pare o dată îndepărtată ?

— Dimpotrivă. E foarte apropiată.

— Nu sînt de această părere. Am fi putut ajunge cu mult mai repede dacă am fi studiat problema mai devreme.

— Credeți că există viață pe Marte ?

— Nu poate exista îndoială că pe Marte se găsesc forme inferioare de viață. Astronomi de mare renume au observat — și în această privință nu există nici un dubiu — că vegetația apare și dispare în ritmul anotimpurilor. Experiențe făcute pe Pămînt dovedesc că anumite bacterii pot să trăiască și să se propage într-o atmosferă tot atît de nemiloasă ca aceea de pe Marte. Desigur, mă gîndesc la o viață cu totul diferită de aceea de pe Pămînt, la o viață care a dispus de două miliarde de ani pentru a progresa sau regresa. Se poate ca, într-o epocă foarte îndepărtată, Marte să fi avut forme de civilizație ale căror urme le vom descoperi dacă mileniile nu le-au șters.

Sînt convins că peste două miliarde de ani viața pe Pămînt ar semăna mai mult sau mai puțin cu aceea ce există azi pe Marte.

— Să revenim la Lună. Cîndva ați declarat unui ziarist că primii pe Lună vor ajunge rușii. Ce credeți acum ?

— Nu știu în ce măsură rușii dau prioritate programului lor de zbor spre Lună în ansamblul programului cosmic. Important este să realizăm cu succes un asemenea zbor, indiferent dacă vom fi sau nu primii. Acest proiect nu este pentru noi o obsesie, ci un pas pe un drum. Luna ne va învăța cum să trecem și cum să revenim de pe o planetă pe alta. Nimic mai mult. Așa cum a spus-o John F. Kennedy, trebuie să învățăm să navigăm pe oceane noi. Oceanul care se numește spațiul cosmic este plin de insule. Iar cînd doi oameni hotărăsc să construiască două nave spre a străbate întinderea oceanului, ei nu trebuie neapărat să ajungă pe aceeași insulă, iar dacă o fac cu succes, nu interesează de fapt cine a fost primul. Totul e să ajungem întregi și sănătoși. Cred că în viitor vom putea realiza un acord internațional pentru construirea unei baze pe Lună.

— Cum se poate trăi pe Lună cînd nu există nici aer, nici apă, aproape nimic din ceea ce ne este necesar ?

— O asemenea viață va semăna cu cea de pe bordul unui avion în acare mîncăm și bem serviți de stewardese încîntătoare. Dacă omul dispune de condiții asemănătoare celor de pe Pămînt, fie ele și artificiale, el poate trăi oriunde. Și o va face ! Ne vom familiariza cu Luna așa cum ne-am familiarizat cu avionul. A spune la infinit că omul nu poate trăi decît pe Pămînt este un nonsens. Omul poate locui unde dorește.

(După un reportaj din revista „Le Figaro littéraire", semnat de Oriana FALLACI)

7 ARTE

FILM

SFIDAREA

Leul de argint la Veneția. 1958 (! !)

Regia : Francesco Rosi („Cu miinile pe oraș", „Momentul adevărului") Muzica (extraordinară în final) : Roman Vlad. Imaginea : Giani di Venanzo, regretatul operator al lui Antonioni și Fellini

Ceea ce pentru filmul italian e o obișnuită repriză, acel „Secondo Tempo" e în pelicula lui Rosi o dovadă de măiestrie regizorală. Înfruntarea dintre Vito (José Suarez) și atotputernicii comercianți dominați de impulsivul Salvatore Aiello atinge paroxismul. Smuls din timpul ceremoniei de nuntă, Vito începe o nouă cursă fantastică pentru a aduce în piața Romei un transport de marfă ; reușita ar fi însemnat victoria definitivă. Arta lui Rosi e în a sugera — în timpul unei urmăriri cu suspens polițist, în care aprioric șansele sînt egale — faptul că Vito e dinainte învins. Și înfrîngerea va surveni în clipa finală, ca pecete a unei fatalități sociale

AMPRENTA

Regia : Vladimir Popescu-Doreanu
Imaginea : Willi Goldgraber.
Scenariul : dincolo de limita sub-mediocrului
Dialoguri : Eugen Barbu (? ! ?)

Un film polițist ratat. Anchetatori exasperant de șterși, o bandă de transfugi care acționează cu cea mai inexplicabilă și penibilă dexteritate, o indiferentă prezență actoricească (Marga Barbu), un duet de borfași ieșit din stilul filmului etc. Abilitatea meșteșugărească a lui Doreanu (dovedită și în „Runda 6") se pierde pe un scenariu de duzină. E chiar atît de greu să găsești o idee interesantă și inteligentă pentru acest gen ?

Eugen PATRICHE

LITERATURĂ

● *LUCIAN BLAGA. Revistele literare ale ultimilor ani și-au făcut un titlu de cinste din publicarea numeroaselor manuscrise rămase la moartea marelui poet. Numărul din 19 octombrie al „Gazetei literare" oferă, cu o prezentare de fiica poetului, un ciclu masiv (12 poezii). Cu acest prilej Dorli Blaga anunță apariția unei noi ediții, sub titlul cuprinzător și care obligă — OPERE. Așteptînd cu emoție această apariție care ni-l va prezenta, sperăm, pe Lucian Blaga nu numai ca poet, dar și ca dramaturg și gînditor, nu ne putem abține să cităm una dintre răscolitoarele strofe pe care am cunoscut-o în această săptămînă :* „Și cum am vrea să te slăvim / pentru iubirea ce ne-o-ngădui, Elohim ! / Dar numai rană a tăcerii / e cuvîntul ce-l rostim"

● *PAVEL DAN. Numărul 41 al „Tribunei" dedică două pagini de revistă unor însemnări intime, pentru prima oară publicate, ale prozatorului Pavel Dan. Aceste rînduri autobiografice vin să contureze profilul talentatului scriitor dispărut prea devreme. Omul pare a fi, în cazul lui, cu nimic deosebit de artist. Aceeași gravitate, aproape greoaie, contorsionată și totuși modernă, aceeași privire deschisă cu încordare și conștiinciozitate asupra vieții. Revista de la Cluj și-a făcut o datorie aruncînd un nou fascicul de lumină și solicitîndu-ne atenția asupra excelentului și puțin cunoscutului nuvelist.*

Gh. RUSCANU

● *Au apărut mult așteptatele „Prelegeri de estetică" elaborate de un colectiv de cadre didactice și cercetători științifici. Inițiativa vine în sprijinul studenților institutelor de artă, pentru care vechiul manual s-a dovedit ineficient.*

Volumul care va reuni aceste prelegeri depășește caracterul manualelor obișnuite prin tratarea mult mai vie a problematicii artistice, cu vederi mult lărgite și sinteze generalizatoare asupra genurilor de artă, abordate atît din interiorul procesului de creație, cît și din afara acestuia, în perspectiva universalității artistice.

Tratarea este multilaterală — prin faptul că depășește referirile exclusive la literatură — afectînd deopotrivă arhitectura, muzica, artele plastice și dramatice.

Ion BESOIU

MUZICĂ

● *După participarea strălucită din cadrul Festivalului „George Enescu", corul „Madrigal" și-a reluat bogata sa activitate internațională. Primul turneu a avut loc în Italia — leagănul... madrigalelor, patria lui Palestrina, Monteverdi, Gesualdo.*

Confruntarea cu tradiția, cu publicul căruia această muzică îi curge prin vine, a fost poate cea mai importantă din scurta dar fulminanta existență a formației. La Palatul Priori din Perugia, unde s-a desfășurat festivalul „Sagra musicale umbra", ansamblul studenților bucureșteni și-a dat doctoratul. Rezultatul : Magna cum laude. Certificatele sînt : „CORRIERE DELLA SERA" : „Rare ori am auzit executîndu-se Palestrina, Vittoria, Orlando di Lasso și alții din vremea aceea cu intonația, expresivitatea și perfecțiunea manifestate de vocile bucureștenilor lui Marin Constantin" ; *„UNITA" :* „Lecția de stil a corului român Madrigal" ; *„IL MESSAGERO" :* „O adevărată minune. Marin Constantin este un expert și un ilustru maestru, care și-a adus formația într-un punct din care nu credem că se poate merge mai departe, în materie de pregătire, interpretare și catifelare a vocilor care par să tindă spre un timbru unic". *Turneul a continuat la Gubbio, Todi, Orvieto. Peste tot „Madrigalul" a obținut titlul de „DOCTOR HONORIS CAUSA". După o escală de cîteva ore în țară, formația a plecat în R.D.G., unde a deschis seria manifestărilor din cadrul Zilelor festive ale Berlinului. „BERLINER ZEITUNG" își intitulează articolul despre studenții români „INOVAȚIE PENTRU URECHI" și începe astfel :* „În locul introducerii ar trebui pusă o poezie. Cum s-ar putea scrie altfel despre corul „Madrigal"... O artă atît de multilaterală încît multe schimbări și nuanțe nu sînt percepute de urechile noastre, neexersate în această privință". *Fără comentarii ! Corul Conservatorului din București își continuă marșul triumfal în țările lumii. În curînd va pleca la Londra. Îl vom însoți pretutindeni cu gîndul și cu urările noastre de succes.*

● *Filarmonica a editat programul concertelor și recitalurilor pînă la sfîrșitul anului în curs. El apare net superior celui de anul trecut. Alături de mari lucrări ale repertoriului clasic și romantic, apar și interesante prime audiții de muzică contemporană. Ne vom duce la aceste concerte în haine de sărbătoare.*

Cristian MIHAILESCU

TEATRU

„PLATONOV" LA CLUJ

● *Responsabilitățile unui teatru nu sînt identice cu datoriile unui istoric literar. Ca atare, restituirea unui text dramatic descoperit foarte tîrziu și supus unor modificări greu de controlat — și cu atît mai mult greu de acceptat — nu cred că poate angaja deplin o scenă mai puțin familiarizată, cel puțin în ultimii zece ani, cu teatrul lui Cehov. Nu e mai puțin adevărat că spectatorul avertizat, recitind, înainte a fi văzut „Platonov", „Livada cu vișini" sau „Unchiul Vania", „Pescărușul" sau „Trei surori", va avea satisfacția să descopere filiații, motive constante, și, poate chiar mai mult, sunete foarte apropiate de cele mai recente creații ale dramaturgiei de după cel de-al doilea război mondial. E și aceasta o satisfacție...*

Există însă și destule motive pentru a fi mai puțin încîntați de spectacolul clujean cu „Platonov". Dacă ne gîndim că textul a fost modificat și „interpretat" după cele mai bune intenții ale traducătorilor (deveniți, volens nolens colaboratori activi și nu foarte cuminți ai lui Cehov), dacă mai adăugăm la acestea stîngăciile textului, ale disciplinei dramatice, schematizările și accentele încă mai puțin amendate de o conștiință artistică ulterior foarte severă, sîntem mai puțin convinși de rostul unui atare experiment (din unghiul repertoriului, bineînțeles).

Spectacolul, în schimb, întrunește în distribuție elemente valoroase ale scenei clujene ; prilejuiește o nouă întîlnire cu viziunea lui Jules Perahim, care a construit un decor apt pentru marile dimensiuni ale unei tragedii și îi oferă regizorului I. Taub ocazia unei confirmări. Fiindcă I. Taub, care nu a putut evita unele accente de melodramă existente în textul adolescentului Cehov, a înțeles în schimb natura particulară a comicului cehovian, punct de plecare pentru tragic și premisă a lui. Ascultînd parcă explicațiile lui Ionescu formulate în prelungitele Convorbiri *cu Claude Bonnefoy, Taub a sugerat un ritm accelerat pentru a desena modificări de viziune comică sau le-a ritmat lent și accentuat relevînd alternativa tragică a lucrurilor și oamenilor.*

Prefigurînd lumile celorlalte piese și pregătind publicul pentru ele, „Platonov" rămîne mai mult o promisiune, o viitoare obligație. Iar la sfîrșit cronicarul se vede obligat să menționeze un debut : tînăra, foarte tînăra actriță Teodora Mazanitis, proaspătă absolventă a I.A.T.C., ne îndeamnă să credem în viitoarea ei carieră clujeană.

Ion VLAD

COMERȚUL ȘI CULTURA

Apropo de criza de struguri din această toamnă, un prieten, care tocmai se așeza în rînd la cca 50 de metri de ușa unui Aprozar, mi-a spus ieri, oftînd, următoarele vorbe : „De ce-or fi vînzînd strugurii cu bucata și cărțile cu kilogramul ?!"

Prietenul meu e un timid și nu îndrăznea să-mi spună că, șase minute înainte, fusese repezit de vînzătoarea dintr-o librărie cînd el întrebase de „Harfa de iarbă" a lui Truman Capote.

Enervarea lui era desigur exagerată și cu atît mai sigur e că a și uitat-o în aceste ultime 24 de ore, dar pentru mine un adevăr a țîșnit și a rămas de necontestat : o dată cu uriașa extindere a rețelei culturale, comerțul de carte, de film, de muzică — de cultură — a intrat în marea familie (numeroasă, amestecată, populară) a Comerțului. Pus pe același plan cu pantoful și cu rujul de buze, cu zarzavatul și cu pîinea, volumul lui Blaga sau Camus devine o marfă, mai nobilă sau mai ignobilă, în funcție de dispoziția duduii dintre raft și tejghea. Și cu asta am ajuns la subiect. Căci raftul de cărți și tejgheaua sînt nimic altceva decît granițele generice ale vorbelor din titlul de mai sus.

Ce se întîmplă ? Ajunse prin cine știe ce miracol al selecției în fața sfinților pereți cu idei, duduile în cauză fac lucrul pe jumătate și se opresc acolo unde nu mai sînt nici precupețe, cum au fost, dar nici cărturărese, cum ar fi trebuit să fie. Aruncînd creionul de la ureche, cumpărînd o sticluță de ojă și abordînd în orele de lucru discuții despre modă, ele se și consideră aburcate în Olimpul negutătorilor. Uită că opurile nu seamănă între ele precum cartofii, că o carte mai trăiește și în raft, spre deosebire de leguma smulsă din strat, uită că noii lor clienți sînt aduși de o poftă mai durabilă decît foamea, și atunci — în lipsa gratiilor lor bine răsplătite — tu, nenorocit consumator anonim, intri pe ușa librăriei riscînd să fii ori bruscat, ori indus în eroare, ori — dacă ești bine simțit — tratat cu indiferență. Ai cerut cutare carte, pe care ai văzut-o în raft sau ai bănuit-o dedesubt ? „Nu avem" — îți răspunde doamna de la librăria zisă Universală, privind transpusă de obidă mini-rochia căreia îi zîmbise înainte. Ai vrut să știi cînd se reeditează „Ghepardul" sau cînd va apare „Paralela 42" ? Domnia-sa îți aruncă din niște buze mute tot disprețul pe care-l merită un asemenea idealism. La Librăria Academiei (observați ce titluri avem !) fiecare răspuns negativ o face pe „domnișoara Aprozar" să-și prelungească viața (căci bucuria tainică lungește viața) cu o oră. Ce să mai vorbim de Librăria Coșbuc, unde (aici măcar sîntem pe Lipscani !) ți se întoarce pur și simplu spatele !

Toate ar fi admisibile dacă împreună n-ar constitui o psihologie. Atunci trebuie schimbat un termen al problemei. Ce-i de făcut ? Cumpărătorul nu poate fi — credem — schimbat. Rămîne atunci să trimitem pe aceste „inamice" ale culturii la locurile meritate. Să punem în locul lor oamenii potriviți (de ce n-am încerca, așa cum se obișnuiește în alte părți, angajarea unor filologi titrați la librăriile importante ?) ; să experimentăm și aici acel virus al concurenței pe care îl presupune administrarea prin mandatari (oare merită această temeritate numai bodegile ?) ; să introducem și în acest domeniu spiritul de noutate și diferențiere care-și face loc în comerțul „clasic" (ce-ați zice de o librărie a medicilor, sau de un anticariat al studenților, dat pe mîna, de pildă, a unui faimos specialist ?).

Și atunci, nu peste mult, prietenul meu (ieșind sîmbitor dintr-un Aprozar cu un kilogram de struguri Chaselas dorée în plasă) îmi va putea spune, de exemplu : „Acu i-acu : trebuie să merg la anticariat, la 4 jumate se vînd o sută de bucăți din cursul lui Hațieganu. O să fie o coadă !"...

Romulus RUSAN

7 ZILE

CRONICA MICROBISTULUI

HANDBAL ÎN... 14

Faptul că revista noastră apare sîmbăta — și este citită, prin urmare, la șase (sau chiar șapte) zile după consumarea competițiilor din duminica anterioară — ne împiedică, în general, să facem cronici sau referiri mai detaliate pe marginea anumitor întîlniri sportive. Tocmai de aceea, rubrica noastră se va prevala poate cel mai mult de schimbarea zilei de apariție a „Vieții studențești" — care, începînd de la 8 noiembrie, va fi întotdeauna *miercurea*. De data aceasta, pentru că duminica trecută am fost la handbal și pentru că duminica viitoare vom merge tot la handbal, stăruim puțin asupra unor aspecte studențești din acest sport cam neglijat de cronicari, cu toate că a adus țării cîteva titluri mondiale și ziariștilor multe deplasări „grase".

Pe Stadionul Tineretului („Federației" — cum i se spunea o dată și nu înțelegem de ce acum îl numim altfel, ca și cind celelalte stadioane ar fi rezervate pensionarilor) s-a disputat un derbi feminin între două competitoare studențești — Universitățile din Timișoara și București. Au cîștigat, cum se știe, bănățencele — cu 6—3 (3—1) — dar să ne referim mai întîi la învinse.

Echipa profesorului Constantin Popescu și-a pierdut cadența de vreun an încoace și nu și-a regăsit-o încă, deși eforturile ce se fac în acest sens sînt evidente. Surprinde totuși că acest lot, care oferă multe individualități de mare valoare reprezentativelor țării, nu reușește să joace în campionat rolul de odinioară. Greșeli în pregătire și în adoptarea unor idei tactice nu se fac — după cum putem aprecia noi, ca nespecialiști. Atunci ?

Atunci este vorba, după părerea noastră, pe de o parte de selectarea jucătoarelor pentru formația de bază și, pe de alta, de spiritul de luptă al celor 7 trimise pe teren să apere prestigiul și culorile clubului. (Culori e un fel de-a zice, întrucît cluburile noastre — studențești sau nestudențești — nu prea au, din păcate, însemne și culori distinctive care să devină tradiționale).

Antrenorul bucureștencelor — a cărui capacitate profesională este mai presus de orice îndoială — nu s-a hotărît încă să meargă, la pierdere sau la cîștig, numai cu tinerele talente ce le are la îndemînă. Avem și noi toată considerația pentru jucătoarele ceva mai în etate, maestre emerite ale sportului, care cu ani în urmă au adus frumoase glorii acestui club. Dar timpul e vitreg cu noi toți și ajungem la o vîrstă cînd sîntem încă tineri pentru viața de toate zilele însă — vai ! — „trecuți" pentru sportul de mare performanță. În situația în care echipei îi lipsește forța de aruncare (duminică nici una din trăgătoarele vestite altădată nu a șutat periculos spre poarta excelentei Lucreția Anca), n-ar fi mai bine să folosim mai mult pe Arghir și pe Furcoi, jucătoare tinere dar cu excepționale calități ?

Pe de altă parte — spuneam — este vorba de spiritul de luptă. Este de-a dreptul curios cum handbaliste de mare talent ca Dobîrceanu, Scorțescu, Schranko, Nicolae reușesc să se mobilizeze și să se evidențieze cînd evoluează în selecționatele naționale, iar în echipa lor nu luptă cu destulă convingere, nu respectă întrutotul indicațiile tactice și nu dau, în consecință, randamentul potrivit posibilităților ce le au. Socotim că readucerea echipei de handbal Universitatea București în lupta directă pentru titlul național depinde, în primul rînd, de tinerele și deosebit de valoroasele sale jucătoare.

Ne pare rău, dar ne-a rămas un spațiu prea mic pentru învingătoarele de duminică. Nemetz, Anca, Szekely, Franz, Kaspari, Moșu, Neagoe au ajuns la maturitate sportivă destul de devreme, în jurul vîrstei de 20 de ani, și omogenitatea lor va fi greu de înfrînt anul acesta și încă vreo doi-trei de-acum înainte. După opt victorii consecutive noi le dorim s-o înregistreze și pe a noua — cea mai importantă în actuala conjunctură a clasamentului. Mîine, în confruntarea cu Confecția, vom fi alături de ele și le vom încuraja. Indiferent de rezultat, ele vor fi campioane de toamnă, succes pentru care le aplaudăm cu căldură fiindcă merită. Și ele, și noul antrenor — dîrzul dar cam gălăgiosul Lache.

G. MITROI

ATLETISMUL STUDENȚESC PE PISTA ANONIMATULUI

A trecut mai mult de un an de la înființarea cluburilor sportive universitare și atletismul se zbate încă în anonimat, performanțele atleților studenți permanentizîndu-se — cu rare excepții — la un nivel mediocru. Edificatoare sînt în acest sens rezultatele recent obținute de echipierii I.C.F.-ului în concursul din campionatul republican. Am constatat cu tristețe că, în raport cu un trecut nu prea îndepărtat, numărul atleților studenți care și-au făcut loc în lotul olimpic este cu totul neînsemnat. Trei studenți icefiști (Virginia Bonci, Iosif Naghi și Mihaela Peneș) și săritorul în înălțime Ioan Șerban, student la Politehnica București, dar legitimat la Rapid, se află în această situație. Remarcați : nici un atlet din cluburile studențești din provincie. Clujul și Timișoara și-au pierdut, se pare, bunele tradiții în creșterea atleților. Iașul nu le-a avut niciodată și nici nu încearcă să le aibă. Facultățile cu profil de educație fizică de la institutele pedagogice din Bacău și Oradea au furnizat deocamdată doar cîteva surprize în concursurile interne. Care să fie cauzele ?

Antrenorul federal Gh. Zîmbreșteanu consideră că actuala organizare a cluburilor studențești frînează dezvoltarea sporturilor individuale, în speță atletismul, dispersînd atît specialiștii cît și sportivii. Într-adevăr, sînt numeroși sportivi creditați cu performanțe de valoare în perioada junioratului, dar care, o dată pătrunși în facultate, s-au plafonat surprinzător. Alexandru Nagy, antrenorul echipei de atletism a I.C.F., ne oferă următoarea explicație : „Sportivii care vin în facultăți sînt crescuți în diferite colțuri ale țării, de antrenori diferiți, în condiții diferite de pregătire. Numărul mic de antrenori specializați nu permite cunoașterea tuturor acestor factori în lucrul individual cu atleții — fapt concretizat în scăderea rezultatelor, în plafonare. Din 80 de atleți care compun echipa I.C.F. doar 20 au o clasificare sportivă acceptabilă". Aceeași situație există și la Universitate, unde din 63 de sportivi abia unul este de categoria I.

Antrenorul Alexandru Bizim ne vorbește tot despre numărul mic de antrenori în raport cu sportivii, fapt care face extrem de dificilă pregătirea fiecărui atlet în parte. În plus, din licee vin foarte puțini sportivi de perspectivă, iar cluburile studențești nu dispun întotdeauna de condiții de pregătire optime.

Rezumînd spusele interlocutorilor noștri, precum și constatările făcute la o sumară trecere în revistă a performanțelor obținute în ultimul an de atleții studenți, considerăm că se impun unele concluzii care ar trebui să stea în atenția factorilor ce răspund de sportul universitar. În primul rînd, actuala formă de organizare a cluburilor sportive studențești frînează dezvoltarea atletismului, sport individual care necesită un mare volum de muncă cu fiecare om în parte, impunîndu-se o centralizare a forțelor de care dispunem la ora actuală, sportivi și specialiști. De aceea, în centrele universitare mari (București, Iași, Timișoara, Cluj) ar fi extrem de utilă soluția înființării unor cluburi atletice studențești, care să adune pe toți atleții și antrenorii de valoare. Imperios necesară e și înființarea unor secții de juniori pe lîngă aceste cluburi ; s-ar asigura astfel continuitatea în pregătire sub conducerea acelorași specialiști, care ar cunoaște mai bine posibilitățile atleților crescuți de ei înșiși.

În sfîrșit, trebuie ca și antrenorii cluburilor universitare să muncească cu mai multă însuflețire, să dăruiască mai mult din timpul și priceperea lor pentru dezvoltarea atletismului studențesc, căci rezultatele de pînă acum nu sînt în nici un caz în măsură să le facă cinste.

Victoria MAXIM

PE STÎNGA, DELEANU !

...La ieșirea lui din tunelul stadionului de pe Copou, spectatorii au izbucnit în aplauze. Revederea — după o absență de șase luni — cu favoritul orașului era mișcătoare, emoția citindu-se deslușit la ambele „părți", la cei din tribună ca și la „pătrarul" Politehnicii, la care am remarcat semnele transpirației pe tricou (desigur, nu întîmplător) chiar înainte de începerea partidei...

„Am simțit în clipele acelea aproape tot ceea ce am trăit ieșind pe stadionul napolitan San Paolo, — ne mărturisea la sfîrșitul partidei Coco — senzațiile unui debut aparte, cu semnificații excepționale.. La un moment dat, mi-a fost teamă că după accident n-am să mai joc niciodată fotbal. Un gînd-coșmar care m-a urmărit multă vreme. Iată însă că am revenit !"

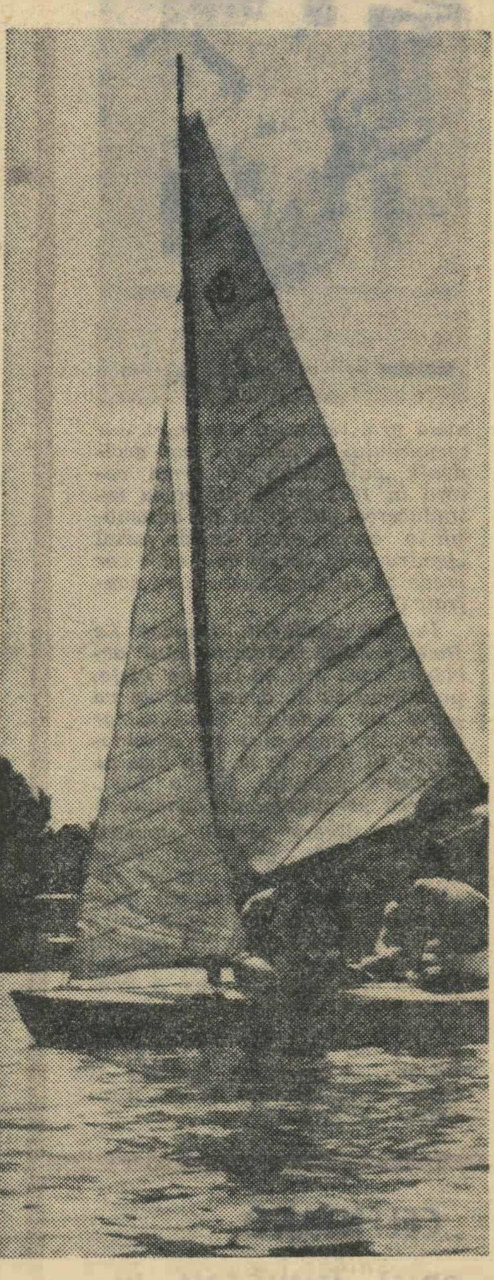
Și se poate spune că valorosul nostru fundaș stînga, Augustin Deleanu, a revenit cu dreptul, deși joacă... pe stînga. În meciul cu Siderurgistul a fost printre cei mai buni de pe teren ; în meciul de la București a jucat fără greșeală, fiind coautor la golul lui Cuperman, la pregătirea căruia a jucat „așa cum m-a învățat nea Titi : contraatac decis, cursă de fundaș, centrare înapoi „pe tavă" și Relu a „pus-o" în plasă". Duminica trecută a înscris singurul gol al Politehnicii Iași în poarta... Portului Constanța.

Nu întîmplător antrenorii lotului de tineret au făcut imediat apel la acest talentat jucător, care ne spunea că va munci cît îl vor ține puterile pentru a-și recîștiga locul în echipa națională.

Noi îi urăm simpaticului Deleanu mult succes.

Marius POPESCU

N. red. : De aproape două săptămîni, la Iași s-a întîmplat ceea ce trebuia să se întîmple de mult : echipa studențească de fotbal a primit un nume studențesc. Ne surprinde totuși că presa de specialitate continuă să folosească vechea denumire — C.S.M.S. — în locul celei noi — **POLITEHNICA IAȘI.**

S-au desfășurat primele regate din campionatul de yahting al orașului București. Printre cîștigători s-au numărat și iolíștii de la Academia de Studii Economice, la clasa Finn, prin C. Ivanovici, și la clasa F. D. prin echipajul A. Voicu — A. Vasiliu, surprinși de fotografie în... bătaia vîntului

BALONUL E ROTUND

Angajarea conștientă într-o suită de competiții pe patru paliere se întîlnește de obicei numai la țările cu fotbal avansat. Noi — adică noua conducere a naționalei — am primit însă moștenire un calendar de cîteva confruntări ample și, volens-nolens, trebuie să-i facem față cu toate că ne găsim la periferia fotbalului. Unele condeie au explicat totuși eșecul de la Budapesta numai prin lipsurile selecționerului : nu a format reprezentativa pe un schelet, n-a consultat presa (și deci opinia), nu s-a sfătuit cu antrenorii de la cluburi ș.a.m.d. Cu alte cuvinte, am avut de toate, numai „bucătarul" n-a știut să glaseze tortul.

Pentru partidele cu Polonia ne-am străduit să procedăm cum s-a cerut : am consultat antrenorii cluburilor în două ședințe speciale ale Biroului federal, am conlucrat direct cu tovarășul Onisie, de la echipa care are cei mai mulți selecționabili, am stabilit formația în colectiv. Cu toate acestea nu putem alinia mîine un unsprezece brodat pe scheletul unei singure echipe, cum am fi dorit. De ce ? Pentru că în Sorin Avram și Negrea n-am mai putut avea încredere după ce ne-au făcut pe Nepstadion, pentru că Suciu și Vigu au jucat slab în ultimele meciuri, pentru că Hălmăgeanu și Dumitru Popescu au acuzat întinderi. Așa că s-a ajuns tot la o formație cu jucători din mai multe cluburi. Iat-o : COMAN — SĂTMĂREANU, D. NICOLAE, DAN, MOCANU — LIBARDI, KOSZKA — NĂSTURESCU, CONSTANTIN, SOO, VOINEA.

Relatînd cititorilor cum a decurs selecționarea nu mă consider eliberat de vreo răspundere. Dar, vreau să subliniez încăodată că lunile trec, anii se duc și de fiecare dată **selecționăm** o națională în loc s-o **construim** și s-o **creștem** organic, pas cu pas, dintr-un lot bine ales, care să corespundă imperativelor de perspectivă. Cum aceasta cere răbdare, perseverență și recunoașterea unor puncte de vedere care vizează că fotbalul este un spectacol și nu un război în care se cer cîștigate toate bătăliile — rămîne ca timpul să ne infirme ori să ne confirme. În condițiile actuale eu cred totuși în unsprezecele anunțat, deoarece împletește deopotrivă experiența cu vigoarea și-și păstrează treaz sentimentul răspunderii plenare că joacă sub faldurile tricolorului.

C. TEAȘCA

tec

PALAVRE (II)

Serial pseudo-semantic, după volumul „LE JACASSIN" de PIERRE DANINOS.

RUDIMENTE DE ISTORIE ANTICĂ

AGRIPPINA : Prezentă în memorie cînd este vorba de otrăviri și Lucreția Borgia. Istoria fiind prima dintre științele morale, amintirea tinerei Agrippina, otrăvitoarea fără scrupule, eclipsează amintirea mamei sale, bătrîna Agrippina, mamă virtuoasă a nouă copii, căreia Tiberiu i-a suprimat alocația familială.

ALEXANDRU I : Premiul I pentru frumusețe printre cuceritori. Tot el este primul care a tăiat nodul gordian, devenit apoi quadratura cercului.

AMFITRION : Exemplu de rege devenit substantiv comun.

ARHIMEDE : La auzul acestui nume trebuie enunțat imediat : „Un corp scufundat într-un lichid ..." pentru a preciza că-ți amintești perfect de baia marelui învățat ; de comparat cu alți oameni care în baie nu caută decît să se spele.

ASIRIENI : Oameni pe care-i cunoaștem doar din profil și care-și treceau vremea scoțînd ochii prizonierilor.

BABEL (turnul) : Exemplu clasic de comparație pentru acele locuri unde oamenii vorbesc mai mult de trei limbi străine.

CARTAGINA : „Trebuie distrusă". Mult mai bine : delenda est.

CEZAR : „Tu quoque, fili mi !" lasă să se creadă că sînt bine cunoscute continuarea și sfîrșitul. Nu s-a reușit nici pînă acum să i se dea ceea ce i se cuvenea.

DAMOCLES : Tip de uzurpator : fără sabie n-ar mai fi fost pomenit. Și nici măcar nu era a lui.

DIOGENE : Unul dintre primii snobi ai sărăcimii. S-a vorbit despre el și butoiul lui mai mult decît despre alții care aveau mii de palate. O anchetă a dovedit că, de fapt, mai avea și alte domicilii.

LEX : Dura lex, sed lex — nu-i niciodată rău de spus.

NABUCODONOSOR : Util în conversație și la cuvinte încrucișate.

PERICLES : Unul din puținii oameni de stat care-și au secolul lor personal, ca și Ludovic XIV ori Napoleon.

XERXES : A ordonat biciuirea mării ! Călătorea cu tronul său.

ELEMENTE DE ISTORIE APROPIATĂ

ARMADA : Întotdeauna invincibilă.

CANOSSA : Nimeni nu știe unde este și ce s-a întîmplat, dar orice om cumsecade trebuie să spuie măcar odată în viață : „Să mergi la Canossa !"

HENRIC IV : Obligator : *„Parisul merită o messă !"*

LUDOVIC XIV : Obligator : *„Statul sînt eu". Nu trebuie să cunoști numele soției sale, dar este bine să știi numele amantelor lui.*

METTERNICH : Diabolic.

NAPOLEON : I : Tiran, evident, dar mai trăim încă sub codul lui civil. Nu-i important să știi dacă pacea de la Tilsitt a fost înainte ori după Austerlitz, sau dacă Ulm a fost înainte ori după Iena.

WILLHELM TELL : A făcut, desigur, o mulțime de lucruri, dar chestia cu mărul rămîne.

PASIUNI

„Micile" pasiuni fac ravagii și printre marii actori. Iată de exemplu ce colecționează :

Simone Signoret : **obiecte folclorice slave.**

Raymond Pellegrin : **obiecte de fildeș.**

Sophia Loren : **candelabre.**

Julliette Greco : **jucării automate.**

Anna Karina : **marionete.**

Corinne Marchand : **port-chei de automobil.**

Jeanne Moreau : **ouă de toate culorile și dimensiunile.**

Jean Marais : **butoni de manșetă.**

Alain Delon : **păpuși.**

Sylvie Vartan : **cutii de medicamente.**

Claudia Cardinale : **cele mai frumoase scrisori de dragoste primite.**

Yul Brynner : **timbre din țările Asiei.**

James Stewart : **umbrele.**

Richard Harris : **stilouri.**

Danny Kaye : **discuri reclamă.**

George Raft : **amprente.**

Silvana Mangano : **mini-roboți.**

FLASH

André Courrèges, șeful croitorilor moderni (despre care am mai vorbit în numărul trecut) a prezentat modelele pentru toamna '67 într-un fel de spectacol teatral organizat în atelierul său. Baletele pe ritmul lui Modern Jazz Quartet au însoțit modelele care au rupt total cu liniile modei obișnuite. Printre inovații acest „Pantacourt", rochie-pantalon pentru seratele distractive.

CE ESTE FAPTUL DIVERS ?

Faptul divers — constata gazetarul francez Raymond Lavigne — e mai întîi de toate un fapt, un act concret capabil să intereseze publicul ; „divers" în sensul în care poate atinge domeniile cele mai diverse ale activității umane. De pildă, dacă îmi fracturez un picior asta n-are nici o importanță (jurnalistică, bineînțeles). Dacă acest lucru însă îl pățește Brigitte Bardot, devine un fapt divers ușor de exploatat, cu titluri de genul : „B. B. a încercat să se sinucidă ?". *Ziariștii..., continuă comentatorul, cunosc bine acest gen de „fapte" din ziua cînd tirajele s-au triplat, cu ocazia morții boxerului Marcel Cerdan, dar n-au crescut cu un singur exemplar la moartea lui Einstein. Exploatarea faptului divers datează dinaintea... presei moderne. În 1631 cînd Renaudot scotea primele periodice se lansau* „Extraordinarele", *în care faptul de senzație prima. În secolul XVIII aventurierul Cartouche era vedeta publicității. Secolul XIX a cunoscut vînzarea cupletelor „morale" numite* „Compătimiri", *de genul „Compătimirii lui Fieschi" (Fieschi atentase în 1835 la viața regelui Louis-Philippe).*

Primul accident de cale ferată de proporții, petrecut la 8 mai 1842 pe linia Versailles, cu 39 de morți și 62 de răniți, deschide o

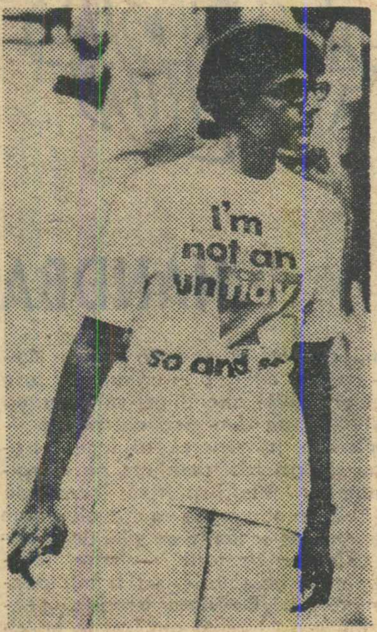
nouă arie tematică. Invenția automobilului a adăugat noi accidente „publicistice", în urma cărora în 1898 presa propunea introducerea motorului de automobil în corpul unui cal de metal „pentru a nu speria caii, care vor crede că au de-a face cu un confrate !".

În 1898 un ziarist, Hugues Le Roux, publica relatarea unui accident care era să-l coste viața, promițînd că de acum înainte va purta un revolver în buzunar pentru a împiedica pe automobiliști să fugă de la fața locului. Urmarea apelului său a fost... crearea permisului de conducere.

„Faits divers" *(1862),* „Journal Ilustré" *(1863),* „Le Petit Parisien" *(1883) au fost primele reviste franceze consacrate faptului divers și diferența între ele și ziarele de același gen de astăzi nu e prea mare. Faptul divers este, într-un sens, o imagine a civilizației și numai interpretarea falsă, abuzul, pot deforma sau ascunde esențialul. E un pericol pe care Lavigne îl semnalează, pentru presa franceză.*

„CELENTANO, PRIM MINISTRU... !"

Italia cunoaște o adevărată inflație de... lozinci înscrise pe butoni, port-chei, brelocuri. Fiecare tînăr poartă la vedere fotografiile eroilor preferați sau sloganuri ca : „Celentano — prim-ministru", „Sînt nebun", „Îndrăgostiți, uniți-vă..." Librăriile Feltrinelli din Milano sînt un adevărat Muzeu al genului, numit în America „badge". Primele exemplare de butoni cu inscripții aveau un pronunțat caracter politic : „Pace în Vietnam", „U. S. Airforce = Eichmann" etc. Apoi tinerii și-au dat frîu liber imaginației, de multe ori necontrolată, trecînd de la sarcasm la protest, violență și chiar vulgaritate. „Badges" au devenit astfel niște arme ale ge-

nerațiilor „beat". Iată cîteva exemple din cele mai diverse : „Provos, coloana a 5-a a lumii". „Plîngeți, sînt fiul vostru", „Bla, bla, bla, bla" (?), „Studiul e o metodă de a înnebuni", „Sînt liberă", „$C_5H_4N_4O_3$ pentru toți" etc.

Din această vastă producție nu lipsesc însă, și sînt căutate, inscripții ca : „Azi Vietnamul, mîine Italia", „Nu vrem să murim pentru voi", „Război războiului".

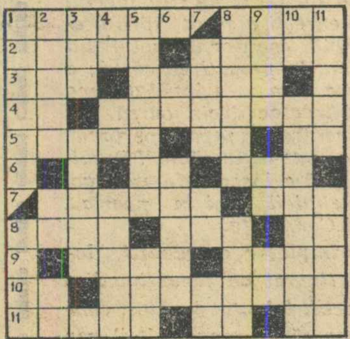
În ultimul timp s-au răspîndit și citate înscrise pe cravată. Pe cînd ocazia de a citi un ziar imprimat pe toată îmbrăcămintea ?

CUM E ?

ORIZONTAL: 1. Cupru — Armăsar. 2. În acest loc — Corabie. 3. Soare pe piramide — Săritură. 4. Alifie — Manuscrise. 5. Aceasta — Abis ! — 12 luni. 6. Tănase Scatiu ! — Începe toceala ! 7. A indica — Articol. 8. Dușmănie — Idolul lui — Conjuncție. 9. Nume feminin — Prefix... primitiv. 10. Uni ! — A vesti. 11. Sloiuri mari de gheață—Uns ! — Ene Nicolae !

VERTICAL: 1. Bucată muzicală — Erete. 2. A brăzda — Măsură agrară — Plantă textilă. 3. Pietre la rinichi ! — Șură. 4. Se bagă pe fir — Liniște ! — Primul... soț. 5. Ivită — Usturoi. 6. Scriere ! — Astru. 7. Aceea — Una!—Ne! 8. Instalat — Asfințit. 9. Literatura, muzica etc. — Zero ! — Rîu... pe maluri ! 10. Lac fără apă ! — Soare + carte de joc + fire ! 11. Arbust de luncă — Plantă cățărătoare.

Dumitru BUJDOIU

Începînd cu data de 8 noiembrie, revista noastră apare MIERCUREA. În fiecare miercuri dimineața cereți, deci, la chioșcuri — „Viața studențească" !